KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
Heydər Əliyev

KÜRD DÎPLOMAT

№ 04 (378) 13 - 19 Fevral, Şûbat, sal, 2017
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî

Qiymәti: / Hêjaye: 40 qəpik

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev Bakı Dəmir Yolu Vağzalında yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olub

Səh. 14

Премьер-министр Барзани: В Курдистане снижается страх перед будущим

Səh. 11

Civîna Barzanî û wezîrê berevaniya Brîtanya destpê kir

Səh. 4

Əhəd Abıyev: "Təklif edirəm, bütün icra başçıları Cocuq Mərcanlıya getsinlər"

Səh. 8

Ahmet Türk: Devlet adım atarsa biz hazırız

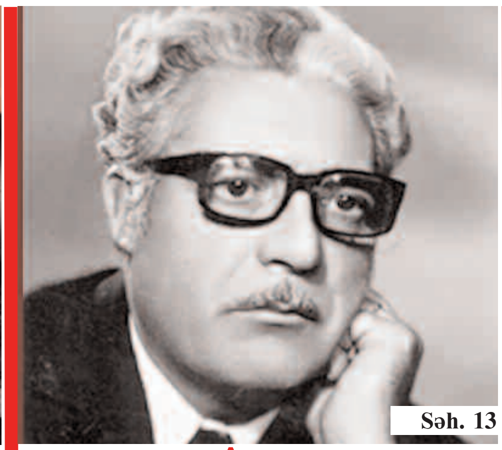
Səh. 13

ŞER LI CÎYA. Romana Kurdî û Elîyê Evdilrehman

Səh. 6

Laçın və Bayram

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti ilk partiya təşkilatının hesabat-seçki yığıncağı keçirildi
Səh. 4

Kürdlər və Kürdüstan
Səh. 7

Malıbəyli və Quşçuların işğalından 25 il ötdü
Səh. 3

Gulî-Cewar-Axa yê Elî-Begê kîye?
Səh. 9

29 yaşın mübarək! Ey vətən oğlu!!!
Səh. 5

СМИ Турции: Россия предлагает федерализацию Сирии
Səh. 14

Səh. 7

Millət vəkili Nuru Paşanı sərt tənqid etdi: "Ermənilərі azərbaycanlıların üstünə salan türklər olub"

Səh. 10

Projeyên Îngilîs li Kurdistanê – 1

Səh. 15

Езидская представительница в парламенте Ирака получила Премию Лантоса

Səh. 16

Экс-министр Иордании призывает арабов поддержать независимость Курдистана

Prezident İlham Əliyev Bakı Dəmir Yolu Vağzalında yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olub

Bakı Dəmir Yolu Vağzalı əsaslı yenidənqurmadan sonra fevralın 10-da istifadəyə verilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Bakı Dəmir Yolu Vağzalında yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Bakı Dəmir Yolu Vağzalının binası 1884-cü ildə Mavritaniya üslubunda inşa olunub, 1926-cı ildə isə rekonstruksiya edilib. Elə həmin ilin iyununda keçmiş SSRİ məkanında ilk dəfə Azərbaycanda Bakı-Sabunçu dəmir yolu sahəsində elektrik qatarı hərəkətə buraxılıb. 1977-ci ildə dəmir yolunun Bakı sərnişin stansiyasında yeni vağzal binası tikilib. Sərnişinlərə xidmət üçün nəzərdə tutulan və mehmanxanası olan 16 mərtəbəli vağzal binası Cənubi Qafqazda eyni tipdən olan obyektlərin ən böyüyü idi.

Vağzal binasının üslubu və fasadı Bakı üçün ənənəvi tikililərdən fərqlənir. Belə ki, vağzalın eksteryeri qədim Şərq üslubuna xasdır. O dövrdə Şərq üslubunda tikilən bina dəbdəbə və əzəmətin təzahürü sayılırdı. Bu binanın fasadında Şirvanşahlar sarayının bir çox elementlərindən də istifadə olunub.

Uzun illər istismar və baxımsızlıq üzündən bina görkəmini itirdiyi üçün 2015-ci ilin əvvəlində burada əsaslı yenidənqurma işlərinə start verilib. Vağzal binasında milli ornamentlərə uyğun olaraq yenidənqurma həyata keçirilib.

Vağzalın əsas binasının fasadı memarlıq üslubunun saxlanması şərtilə yenidən qurulub, binanın daxilində əsaslı təmir işləri görülüb. Həmçinin bilet satışı kassaları, sərnişin platformaları müasir üslubda əsaslı təmir olunub, eskalatorlar yenisi ilə əvəzlənib. Yük, sərnişin və əlillər üçün liftlər quraşdırılıb. Əsaslı təmir zamanı burada inzibati otaqlar, müasir standartlara cavab verən ticarət və iaşə obyektləri yaradılıb, ana-uşaq otaqları, gözləmə zalı, saxlama kameraları sərnişinlərin istifadəsinə verilib. Binada sərnişinlər pulsuz Wi-Fi sistemindən də istifadə edəcəklər. Əsaslı təmir və yenidənqurma işləri çərçivəsində dördü vağzala, dördü isə şəhərə çıxış üçün müasir səviyyədə 8 tunel də yaradılıb.

Dövlət başçısına və xanımına vağzal binasında yaradılan situasiya mərkəzi barədə də məlumat verildi. Mərkəzdən müşahidə kameraları vasitəsilə vağzal ərazisinə nəzarət olunur.

Vağzal binasının ikinci mərtəbəsində 2 saylı "ASAN kommunal" fəaliyyət göstərir. Prezident Administrasiyasının hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Fuad Ələsgərov və Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri İnam Kərimov dövlətimizin başçısına və xanımına mərkəz barədə məlumat verdilər.

"ASAN kommunal" mərkəzlərinin yaradılması Azərbaycan Prezidentinin ötən il imzaladığı Fərmanla Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinə tapşırılıb. Bu mərkəz qeydiyyat yerindən asılı olmayaraq bütün vətəndaşlara, o cümlədən vağzaldan istifadə edən bütün sərnişinlərə xidmət göstərəcək. Burada 3 qurum - "Azərişıq" və "Azərsu" ASC-lər, həmçinin "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi tərəfindən 45 növ xidmətin göstərilməsi nəzərdə tutulur. Mərkəzdə "Azərişıq" və "Azərsu" ASC-lərin hər biri üçün 10, "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi üçün isə 9 xidmət pəncərəsi yaradılıb. Bank və notariat xidmətlərinin də təşkil edildiyi mərkəzdə 51 əməkdaş, 20 könüllü, ümumilikdə, 71 nəfər işlə təmin olunub. Mərkəzdə könüllülər otağı, konfrans zalı, uşaq əyləncə sahəsi yaradılıb. Onu da deyək ki, bu il yanvarın 15-dən fəaliyyətə başlayan 1 saylı "ASAN kommunal" mərkəzində bu günədək 3200-dən artıq müraciət qeydə alınıb.

Bakı Dəmir Yolu Vağzalının belə yüksək səviyyədə yenidən qurulması, ümumilikdə, ölkəmizdə həyata keçirilən sosial layihələrin uğurla davam etməsini aydın göstərir. Bu layihənin icra olunması həm də Azərbaycan dəmir yollarının inkişafına göstərilən dövlət qayğısının bariz nümunəsidir.

Dövlət başçısı və xanımı dəmir yolu platformasında müxtəlif istiqamətlərdə hərəkət edən qatarların dayanacaqları və sərnişinlər üçün yaradılan şəraitlə tanış oldular. Vağzalın 7 platforması və 8 yolu da görülən işlər çərçivəsində təmir olunub, platformalarda ikitərəfli oturacaqlar quraşdırılıb. Burada aparılan əsaslı yenidənqurma işləri zamanı rəsmi nümayəndələr zalı da müasir səviyyədə təmir olunub.

Bakı Dəmir Yolu Vağzalında yaradılan şəraitlə tanış olan dövlətimizin başçısı kollektivə uğurlar arzuladı.

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin inzibati binasında yaradılan şəraitlə tanış olub

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (QSC) inzibati binasında əsaslı təmir və yenidənqurmadan sonra yaradılan şəraitlə tanış olublar.

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov dövlətimizin başçısına və xanımına burada aparılan işlər barədə məlumat verdi.

Bildirildi ki, 1956-cı ildə inşa edilən bu binanın ümumi sahəsi 30 min kvadratmetrdir. Foyedə ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin siyasi fəaliyyətləri, həmçinin ölkəmizdə dəmir yolunun inkişafına göstərdikləri diqqət və qayğını əks etdirən fotolardan ibarət stend yaradılıb, Ümummilli Liderin büstü qoyulub.

Ümumilikdə Azərbaycanda dəmir yolunun inkişafı ulu öndər Heydər Əliyevin həm sovet dövründə, həm də müstəqillik illərində ölkəmizə rəhbərlik etdiyi zamanı əhatə edir. Prezident İlham Əliyevin səyləri nəticəsində Azərbaycanda dəmir yolları müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılıb, onun maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib. Dövlətimizin başçısının diqqət və qayğısı sayəsində dəmir yolu nəqliyyatında əsaslı dəyişikliklərə, köklü islahatlara və davamlı inkişafa nail olunub.

Binada işçilərin yüksək səviyyədə çalışmaları üçün hərtərəfli şərait var, otaqlar ən müasir mebel və avadanlıqla təchiz olunub. Burada qatarların hərəkətinin onlayn və GPS izlənmə sistemləri tətbiq edilib. Binanın 280 nəfərlik müasir akt zalında bütün imkanlar yaradılıb. İnzibati otaqların hamısı zəruri avadanlıqla təchiz olunub. Binada, həmçinin şəhid dəmiryolçuların fotolarından ibarət guşələr də yaradılıb. Burada müasir yeməkxana da işçilərin ixtiyarına verilib.

Qeyd edildi ki, binada ən müasir işıqlandırma sistemi qurulub. Dəmir yolunun fasiləsiz iş rejimini nəzərə alaraq, binanın həyətyanı ərazisində iki transformator və generator quraşdırılıb, su anbarları inşa edilib. Bina mərkəzləşdirilmiş havalandırma sistemi ilə təchiz olunub. Burada, eyni zamanda, beynəlxalq standartlara cavab verən yanğın təhlükəsizliyi və mühəndis kommunikasiya sistemləri tam şəkildə yenilənib. Ətraf ərazilərdə əsaslı abadlıq-quruculuq və yaşıllaşdırma işləri görülüb.

Prezident İlham Əliyev Bakıdakı 1 saylı poçt filialında yeni xidmət mərkəzinin açılışında iştirak edib

Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin əsaslı şəkildə yenidən qurulan 1 saylı poçt filialının yeni xidmət mərkəzinin açılışı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva açılış mərasimində iştirak ediblər. Rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə dövlətimizin başçısına yeni xidmət mərkəzi barədə məlumat verdi. Bildirildi ki, nazirliyin qurumları tərəfindən vətəndaşlara göstərilən xidmətlər poçt və telekommunikasiya binalarında yaradılan yeni xidmət mərkəzlərində təqdim ediləcək. "Şəbəkə" adlanan ilk xidmət mərkəzi Üzeyir Hacıbəyli 36 ünvanında yerləşən 1 saylı poçt filialında istifadəyə verilib. Sahəsi 500 kvadratmetrdən çox olan mərkəz müasir standartlara uyğun əsaslı təmir olunub. Dövlət başçısının diqqətinə çatdırıldı ki, "Şəbəkə" mərkəzlərində istifadə olunan bütün proqram təminatı yerli mütəxəssislər tərəfindən hazırlanıb və müasir standartlara uyğundur. Mərkəzdə müştərilər xüsusi özünəxidmət terminalından da istifadə edə bilərlər. Burada son texnoloji tələblərə uyğun avadanlıq – müasir lazer printerlər, monoblok kompüterlər, özünəxidmət köşkləri, valyuta mübadiləsi və ödəmə terminalları, bankomatlar, bank sistemində tətbiq olunan ən müasir növbə aparatı, tam yenilənmiş abunə qutuları quraşdırılıb, müasir tələblərə cavab verən çeşidləmə otağı yaradılıb. "Şəbəkə" xidmət mərkəzlərində bütün növ telekommunikasiya və poçt, bank və maliyyə xidmətlərinin təşkili də nəzərdə tutulub. Vətəndaşlar telefon çəkilişi, internetə qoşulma, bütün növ rabitə xidmətlərinin ödənişi, mobil cihazların IMEI qeydiyyatı, elektron hökumət xidmətlərindən yararlanmaq, elektron imza, valyuta mübadiləsi və aviabiletlərin alınması üçün bu mərkəzə müraciət edə bilərlər. Xidmətlərin vahid məkanda cəmlənməsi vətəndaşların vaxt itkisini aradan qaldırmağa və nağdsız ödənişlərə imkan yaradıb.

Dövlət başçısına və xanımına mərkəzdəki e-GovPay ödəmə sistemi barədə də məlumat verildi. Qeyd olundu ki, bu sistem vasitəsilə hazırda kommunal xərclər və digər ödənişlər mümkündür. Yaxın gələcəkdə isə həmin sistem vasitəsilə dövlət rüsumları da ödəniləcək. "Şəbəkə" xidmət mərkəzlərinin yaradılmasında əsas məqsəd əhaliyə mərkəzləşdirilmiş qaydada yüksək standartlara uyğun xidmət göstərməkdir. Burada işçi heyəti üçün treninqlər də keçirilir. İşə 60 nəfərdən çox əməkdaş cəlb olunub. Bildirildi ki, Bakı şəhərində ilkin mərhələdə 10 belə xidmət mərkəzinin açılması nəzərdə tutulur. Hazırda Xəzər, Yasamal və Binəqədi rayonlarında "Şəbəkə" xidmət mərkəzlərinin açılması üçün təmir-tikinti işləri aparılır və yaxın zamanlarda onların istifadəyə verilməsi gözlənilir. Gələcəkdə respublikamızın regionlarında da "Şəbəkə" xidmət mərkəzlərinin istifadəyə verilməsi planlaşdırılır.

Mərkəzdəki "elektron imza" və "elektron hökumət" portalı ilə bağlı həyata keçirilən yeniliklər barədə də ətraflı məlumat verildi. Qeyd olundu ki, müxtəlif ölkələrə səyahətə və istirahətə gedənlər də buradan sərfəli qiymətə aviabiletlər əldə edə bilərlər. Bu mərkəzlərdə vətəndaşlara fasiləsiz olaraq həftənin bütün günlərində səhər saat 9-dan axşam saat 8-dək xidmət göstəriləcək.

Yeni xidmət mərkəzi ilə tanış olan Prezident İlham Əliyev kollektivə uğurlar arzuladı, tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti ilk partiya təşkilatının hesabat-seçki yığıncağı keçirildi

İlk partiya təşkilatının keçən dövr ərzindəki fəaliyyəti barədə Malik Ələsgərov hesabat məruzəsi ilə çıxış etmişdir. O, öz çıxışında bu illər ərzində keçirilmiş seçkilərə, rayonda aparılan geniş tikinti, abadlıq və quruculuq işlərindən danışmış, YAP fəallarının rayonda keçirilən bütün mədəni-kütləvi tədbirlərdə aktiv iştirakını vurğulamışdır.

Malik Ələsgərov həmçinin öz çıxışında ilk partiya təşkilatının qarşıda duran vəzifələrinə də toxunmuş, yığıncaq iştirakçılarının hər birini əmin etmişdir ki, bu məsələlər həmişə olduğu kimi ilk partiya təşkilatının üzvləri tərəfindən yüksək səviyyədə həyata keçiriləcək.

Daşkəsən rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abıyev hesabat-seçki yığıncağında həm ilk partiya təşkilatının, həm də son illərdə rayonda görülən işlərlə bağlı geniş məzmunlu çıxış edərək bildirmişdir ki, ölkəmizin hər yerində geniş vüsət alan quruculuq və abadlıq işləri Daşkəsən rayonunun timsalında aydın görünür.

17 oktyabr 2014-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və Mehriban xanım Əliyevanın Daşkəsənə tarixi səfərini daşkəsənlilər bu gün də sevinc hissi ilə xatırlayırlar. Səfər çərçivəsində cənab Prezident şəhərin mərkəzi meydanında ucaldılan ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsi önünə tər güllər qoymuş, yenidən qurulmuş Heydər Əliyev Mərkəzində olmuş, Daşkəsən rayon İcra Hakimiyyətinin yeni tikilmiş inzibati binasının, yeni avtovağzal kompleksinin, Gənclərin təlim və istirahət mərkəzinin açılışlarında iştirak etmişdir.

Daşkəsən Rayon İcra hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abıyev daha sonra qeyd etmişdir ki, ümumiyyətlə, son illər rayonda mühüm layihələr həyata keçirilib. Rayon Mərkəzi Xəstəxanası, Statistika idarəsi, qəzalı vəziyyətdə olan yaşayış evlərinin sakinləri üçün yaşayış binaları, 7 müasir məktəb binası tikilmiş, 3 uşaq bağçası əsaslı təmir edilərək istifadəyə verilmiş, yaşayış binalarında bərpa-gücləndirmə işləri aparılmışdır. Daşkəsən şəhər və Alunitdağ qəsəbəsindəki çoxmərtəbəli yaşayış və inzibati binalarının hamısının dam örtüyü yeni dəmir lövhələrlə əvəzlənmişdir. Daşkəsən şəhərində və Alunitdağ qəsəbəsində 35/6 kv-luq elektrik yarımstansiyası tikilib istifadəyə verilmişdir. Qabaqtəpə kəndində əhalinin gediş-gəlişinin yaxşılaşdırılması məqsədilə uzun illərdən bəri problemli məsələ kimi qalmış 2 ədəd müasir körpü tikilərək sakinlərin istifadəsinə verilmişdir.

Bu gün Daşkəsən şəhərinin su-kanalizasiya sistemi müasir vəziyyətdə yenidən qurulur və bu sahədə işlər davam etdirilir. Bu işlər başa çatdıqdan sonra şəhər sakinləri 24 saat ekoloji təmiz içməli su ilə təmin olunacaqlar.

İndi Daşkəsən inkişaf və tərəqqi dövrünü yaşayır.

"Yeni Daşkəsən" layihəsi ray-

onun yüksəlişindən və cənab Prezidentin yaratdığı inkişaf siyasətindən qaynaqlanır. Rayonun bütün daxili yollarının, körpülərin əsaslı təmiri üzrə Daşkəsən rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı cənab Əhəd Abıyevin rəhbərliyi ilə Nazirlər Kabinetinə kompleks layihə təklifləri işlənib təqdim olunub. 3300 nəfər əhalinin yaşadığı 9 yaşayış məntəqəsini birləşdirən 25 km uzunluğunda Daşkəsən-Əmirvar-Qabaqtəpə avtomobil yolunun tikintisi üzrə müvafiq sənədlər aidiyyəti üzrə qurumlara təqdim edilib və bu layihənin həyata keçirilməsi "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"na daxil edilib.

"Yeni Daşkəsən" layihəsi bütün rayon ictimaiyyətinin dərin razılığı ilə qarşılanır, bəyənilir və dəstəklənir.

Hər bir daşkəsənli əldə edilən nailiyyətlərə və görülən işlərə görə ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevə öz dərin minnətdarlıqlarını bildirir.

İnkişaf etməkdə olan rayonumuzun daha da abadlaşdırılması, həyata keçirilən quruculuq işlərinin uğurla davam etdirilməsi üçün qarşıda mühüm vəzifələr durur.

Bildiyiniz kimi, qarşıdan gələn 2018-ci il Azərbaycanda Prezident seçkiləri ilidir. Partiyamızın üzvləri bundan sonra da möhtərəm Prezidentimiz və Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri cənab İlham Əliyevin növbəti dəfə yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməsi üçün bilik və bacarıqlarını əsirgəməyərək daha fəal olacaqlar.

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti ilk partiya təşkilatının hesabat-seçki yığıncağında Malik Ələsgərov yenidən ilk partiya təşkilatının sədri, 7 nəfərdən ibarət idarə heyətinin üzvləri, 10 nəfər YAP Daşkəsən rayon təşkilatının IX Konfransına nümayəndə seçilmişdir.

Laçın rayonu üzrə 2016-cı ildə görülmüş işlərin yekunları və 2017-ci ildə qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş ümumrayon yığıncağı keçirildi

10 fevral 2017-ci il tarixdə Ağcabədi rayonu ərazisindəki Taxtakörpü qəsəbəsində Laçın rayonu üzrə 2016-cı ildə görülmüş işlərin yekunları və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş ümumrayon yığıncağı keçirildi. İclasdan əvvəl rayon rəhbərliyi və ictimaiyyət nümayəndələri Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binası qarşısındakı ulu öndər Heydər Əliyevin büstünü ziyarət edərək önünə tər güllər düzdülər. Rayon ictimaiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə davam edən yığıncaqda Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərlinin məruzəsi dinlənildi. Məruzədə rayon rəhbəri əvvəlki illərdə olduğu kimi 2016-cı ildə də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin apardığı düşünülmüş siyasət sayəsində ölkəmizdə dinamik inkişafın və davamlı sabitliyin qorunub saxlandığı, dövlətimizin beynəlxalq arenada nüfuzunun daha da artdığı bildirilməklə laçınlı məcburi köçkünlərin məskunlaşdıqları ərazilərdə də xeyli abadlıq və quruculuq işləri görüldüyü qeyd olundu. Məruzədə ötən il rayon sakinləri ilə yerlərdə 6139 nəfərin iştirak etdiyi 72 səyyar qəbul keçirildiyi, dinlənilmiş 629 müraciətdən 51 %-nin müsbət həll edildiyi, iş axtaran kimi müraciət edən 360 nəfər rayon sakinindən 63 nəfəri ixtisasına uyğun işlə, 66 nəfər isə işsizlik müavinəti ilə təmin edildiyi, 15 nəfərin özünüməşğulluq proqramına cəlb edilməklə, fiziki şəxslər tərəfindən yaradılan müəssisələrdə daxil olmaqla 205 yeni iş yeri açıldığı bildirildi. Həmçinin köçkünlərin məskunlaşdıqları iki obada modul tipli müasir su təmizləyici qurğu quraşdırıldığı, ərazidə 45 km uzunluğunda çınqıl örtüklü avtomobil yolunun təmir edildiyi, 18 ədəd transformatorun əsaslı, 70 ədəd transformatorun isə cari təmir edilərək 30 min metr elektrik hava xətinin yenisi ilə əvəz edildiyi, iki məktəbin əsaslı, 10 məktəbin isə cari təmiri, habelə üç məktəbdə on ədəd modul tipli sinif otağının quraşdırıldığı bildirildi.

Diqqətə çatdırıldı ki, hesabat dövründə rayonun əhali və fermer təsərrüfatlarında 35 min 666 baş iri buynuzlu, 175 min 797 baş xırda buynuzlu heyvan, 5797 arı ailəsi olmaqla il ərzində rayon üzrə 24053 sentner ət, 205543 sentner süd, 4350 sentner yun və 1 milyon ədəd yumurta istehsal olunmuş, həmçinin cari ilin məhsulu üçün 234 hektar payızlıq buğda, 1398 hektar arpa sahəsi olmaqla 1632 hektar sahədə payız dənlilər səpilmiş, 1518 hektar sahədə biçin aparılmaqla sahələrdən orta məhsuldarlıq 28 sentner olmaqla 4183 ton buğda və arpa məhsulu əldə olunmuş, 2 ha sahədən 6 ton qarğıdalı, 32 ha sahədən 509.3 ton bostan-tərəvəz məhsulları istehsal edilmişdir.

Məruzə ətrafında çıxışlarda köçkünlər ölkə Prezidentinin uğurlu daxili və xarici siyasətini daim dəstəklədiklərini və onlara göstərdiyi davamlı qayğıya görə minnətdar olduqlarını bildirdilər.

Hesabat yığıncağında Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məsul əməkdaşı Ağaəli Əhmədov və Milli Məclisin deputatı Mahir Abbaszadə çıxış etdilər.

Sonda qərar layihəsi oxunaraq yığıncaq iştirakçıları adından ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevə müraciət qəbul olundu.

Malıbəyli və Quşçuların işğalından 25 il ötdü

11 fevralın Şuşanın Malıbəyli və Quşçular kəndlərinin işğalı günüdür. Yuxarı Quşçular – Azərbaycan Respublikasının Şuşa rayonunun inzibati ərazi vahidində kənddir. 1992-ci ildə Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğal edilib. Yuxarı Quşçular kəndinin tarixi 18-ci yüzillikdə buraya yerləşən əhali ilə başlayır. Bu əhali Tovuz ərazisindən köç edib. Əhalinin mənşəyi Orta Asiyadan köç etmiş Kuşun tayfasındandır. Qarabağ müharibəsinin başlanğıcında Ermənistan qüvvələri Qarabağın ermənilər

yaşayan hissələrini tamamilə ələ keçirdikdən sonra, azərbaycanlılar yaşayan məntəqələrə hücum etməyə başladılar. 1992-ci ilin yanvar ayında ermənilər Xankəndi şəhərindəki Azərbaycan XTPD qüvvələrini sıxışdıraraq çıxardılar. Bundan sonra ermənilər Şuşa şəhərinin işğal edilməsi məqsədilə onu mühasirəyə almağa başladılar. Bu proses zamanı onlar eyni vaxtda, 1992-ci ilin fevralın 12-də Şuşa rayonunun Malıbəyli və Quşçular kəndinə hücum etdilər. Kəndlərin hər ikisi bir günün içində işğal edildi, işğal nəticəsində təxminən 50 nəfər dinc sakin Ermənistan ordusu və muzdlu əsgərləri tərəfindən vəhşicəsinə öldürüldü. Yerdə qalan əhali qaçmaqla canını qurtara bildi, kəndlərin hər ikisi isə tamamilə yandırıldı.

Malıbəyli - 1986-cı il əhalinin siyahıya alınması göstəricilərinə görə kənddəki əhalinin sayı 280 nəfər olub. Onların hamısı milliyyətcə azərbaycanlıdır. 1992-ci il 11 fevral tarixində Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğal edilib. Malıbəyli yaşayış məntəqəsi XVIII əsrin axırları və XIX əsrin əvvəllərində sahibkar Malıbəyə məxsus ailələrin Malıbəy kəndindən köçüb, bu ərazidə məskunlaşması nəticəsində yaranıb. Oykonim Malıbəy və -li komponentlərindən düzəldilibdir. Kustar üsulu ilə ip əyirilməsi, xalça toxunulması ilk günlərdən bu kəndin əhalisinin qadınlarının əsas məşğuliyyəti olub. Demək olar ki, bir çox ailələrdə toxucu dəzgah (hana və yer hanası) var idi. Onlar hazırladıqları yun, pambıq iplərdən xalça, kilim, palaz, fərməş, xurcun, şəddə və digər məmulatlar toxumağı bacarırdılar. Palıddan və vələsdən xarratlar müxtəlif məişət əşyaları hazırlayırdılar.

Qab-qacaq, o cümlədən təhnə, tabaq, nehrə, cəhrə, çanaq, qollu tərəzi, daraq (yun daramaq üçün), hana (xalça toxumaq üçün), yer hanası (şəddə, örkən toxumaq üçün) belə əşyalara misal ola bilər. Bu kənd xalçaçılıq məhsullarının istehsalı ilə məşhurdur: çuval, xurcun, məfrəş, yəhər üstü örtük və s. Bunlar məişətdə və kənd – təsərrüfatında geniş istifadə olunurdu. Yaxın zamanlaradək Malıbəylidə naxışlı keçələr də toxunurdu, onun naxışları orta əsrlərdə Orta Asiyanın dekorativ incəsənət əsərlərinin naxışları ilə oxşardır. Malıbəyli kəndi Qarqarçayın sahilində, Şuşa şəhərindən 15 km şimalda, dağətəyi ərazidə yerləşir. Əsasən azərbaycanlılardan ibarətdir. Əhalinin əksəriyyəti hal-hazırda Sabunçu rayonu ərazisində 2007-ci ildə salınmış Ramana-450 qəsəbəsində məskunlaşıb.

Kürd rəhbərləri Moskvada toplanır

Suriya Kürdistanının lideri – Demokrat İttifaq Partiyansının həmsədri Asiyə Abdulla və Kobani hökumət kantonunun rəhbəri Ənvər Müslim Moskvaya «Yaxın Şərqdə təsir sahələrinin bölüşdürülməsi uğrunda mübarizə: cari vəziyyət və

mümkün nəticəsi» adlı konfransda iştiark etmək üçün gedəcək. FaktXəbər-in verdiyi məlumata görə, bu barədə Kürdlərin Federal Milli Muxtariyyəti Şurasının sədri Fərhad Patiyev RİA Novosti-yə bildirib.

Konfrans fevralın 15-də Moskvada keçiriləcək.Tədbirdə Türkiyə, İraq və İrandan olan kürdlər də iştirak edəcək. Türkiyə Kürdüstanı Diyarbəkirin sabiq meri və HDP-nin Parlamentdəki təmsilçisi Osman Baydəmir tərəfindən təmsil olunacaq.

Kofnransda iştirakdan əlavə, kürd siyasətçilərin səfər proqramına rusiyalı həmkarları ilə görüş və KİV üçün mətbuat konfransı daxil edilib. **dia.az**

İraqda İŞİD terror qruplaşmasında daxili ixtilaflar güclənib

İraqda İŞİD terror qruplaşmasında daxili ixtilaflar güclənib

İraqın təhlükəsizlik dairələri bazar günü ifşa ediblər ki, İŞİD terror qruplaşması daxili boşluqla üzləşib və bu terror qruplaşmasının bir qrup ünsürü öz başçılarının göstərişlərindən boyun qaçırır.

İraqın əl-Fərat Nyuz xəbər agentliyinin məlumatına görə, Mosulda İŞİD terror qruplaşmasının başçılarından biri Əbu Abdulla Əş-Şami İŞİD başçısı Əbubək əl-Bağdadiyə biətini ləğv və elan edib: Qüdrəti və hakimiyyətini itirən şəxsə biət batildir.

Bu arada əl-Həşdüş-Şəabi qüvvələrinin komandanlarından Əbu Zeynəb əl-Xəzəli bildirib: Bu qüvvələr İŞİD ünsürlərinin Mosulun bəzi bölgələrində quraşdırdıqları lazer bombaları zərərsizləşdiriblər.

İraqın şimalında Neynəva vilayətinin mərkəzi olan Mosulun İŞİD terror qruplaşmasından azad edilməsi əməliyyatı 2016-cı il 17 oktyabrda İraq baş naziri Heydər əl-İbadinin göstərişi ilə başlanıb. İraqın ikinci böyük şəhəri Mosul İŞİD terror qruplaşmasının sonuncu gizləndiyi məkandır. Bu terror qruplaşması 2014-cü ildən Mosula nəzarəti ələ keçirib. **azeri.sahartv.ir**

Əhəd Abıyev: “Təklif edirəm, bütün icra başçıları Cocuq Mərcanlıya getsinlər”

“Cənab prezident bir yandan işğaldakı torpaqların azad edilməsi istiqamətində gərgin iş aparır, digər tərəfdən isə əsgər və şəhid ailələrini diqqətdən kənarda saxlamır”

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Əhəd Abıyevin “Yeni Müsavat” qəzetinə müsahibəsini təqdim edirik.

- Əhəd müəllim, son günlər Azərbaycanla bağlı olduqca maraqlı proseslər gedir. Onlardan biri də blogger Aleksandr Lapşinin ölkəmizə eksdradisiya edilməsidir.

- Müsahibənin lap əvvəlində sizdən bir xahiş edəcəm.

- Buyurun. Nə xahişdi?

- Mənim sözlərimi olduğu kimi verin. Çünki bəzi qəzetlər, saytlar, fikrimizi qərəzli şəkildə və bilərəkdən təhrif edirlər.

- Narahat olmayın. Nə danışsanız, hamısını verəcəyik.

- Aleksandr Lapşinin Bakıya gətirilməsi Azərbaycanın bir dövlət olaraq nüfuzunu və gücünü göstərən hadisədir. Həmçinin ölkəmizin başçısı cənab İlham Əliyevin ölkəsi və xalqı üçün necə bir fədakarlıq etməsinin, prinsipial mövqe tutmasının sübutudur. Lapşin Azərbaycanın qanunlarını pozaraq, işğal altında olan ərazilərə səfər edib, Azərbaycan dövləti və azərbaycanlılar barədə qərəzli, təhqiramiz məqalələr yazmışdı.

Budur, artıq o, Azərbaycan Respublikasının qanunları qarşısında cavab verir. Bu, bizimlə bağlı yanlış mövqe tutan hər bir kəsə dərs olmalıdır. Bu şərəfsizlər anlasınlar ki, Azərbaycanın qanunlarını pozub sonra rahat gəzib-dolaşmaq mümkün olmayacaq.

- Bəziləri Lapşinin Bakıya əl-qolu bağlı gətirilməsinə irad bildirirlər.

- Bəli, yaramazlar həmişə olub, var və olacaq. İndi neynəyək, ölkəmizin və xalqımızın ünvanına təhqiramiz ifadələr işlətmiş, işğal altındakı torpaqlarımıza qanunsuz səfərlər etmiş birini Azərbaycan dövləti cəzalandırırsa, özü də yerli və beynəlxalq qanunlara əsasən, bundan bəziləri niyə narahat olur?! İnanın, Lapşin gətirilməsəydi, onlar yazacaqdılar ki, hakimiyyətin bir siyasi oyunbaza gücü çatmadı. Bu, diplomatik bir qələbədi. Lapşinin həbsi və ölkəmizə verilməsi Azərbaycan-Belarus dostluğu və dövlətimizin beynəlxalq aləmdəki gücünü göstərdi. Bir daha da bütün dünyaya bəyan edilmiş oldu ki, möhtərəm cənab Ali Baş Komandanın apardığı xarici siyasət yüksək nəticələr verməkdədir. Qarabağa, böyük qələbələrə gedən yol bu cür başlayır. Azərbaycan prezidenti hörmətli İlham Əliyevin apardığı bu işlər həm daxili, həm xarici düşmənlərimizin yuxusunu qaçırıb. Onlar Azərbaycanın qüdrətli dövlət, güclü ordusunun olmasını həzm edə bilmədikləri üçün özlərinin çirkin fəaliyyətdən əl çəkmirlər. Onlar da xaricdə fəaliyyət göstərir.

- Bəzən daxildə düşmən axtarmaq, sizcə, yanlış deyilmi?

- Düzdür, bəziləri dövlətə, iqtidara qarşı düşmənçilik edirlər. Bilirsiniz ki, Azərbaycan prezidenti olduqca humanist insandır. İqtidara qarşı qərəzli münasibət bəsləyən, xarici dairələrin sifarişi ilə ölkəmiz haqda olmazın böhtanlar danışan, qərəzli məqalələr yazan adamları cənab prezident zaman-zaman əfv edib, onlara yeni bir şans verib ki, səhvlərini düzəltsinlər, bir daha çaşmasınlar. Amma onların içində səhvini anlayıb haqq yola qayıdanlar da olub. Lakin təəssüf ki, dövlətə və xalqımıza qarşı düşmənçilik apararaq bu yanlış yoldan dönməyənlər də var. Bələlərinin pulu xarici erməni

dəyirmanına su tökən xarici fondlardan gəlir.

- Əhəd müəllim, yeri gəlmişkən, Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilən Cocuq Mərcanlı kəndi ilə bağlı aparılan işlərlə maraqlanırsınızmı?

- Əlbəttə. Hər gün, hər saat o mövzu diqqətimizdədi. Möhtərəm prezidentin Qarabağın işğaldan azad edilməsi ilə bağlı gördüyü işlər göz qabağındadır. İstər diplomatik müstəvidə olsun, istər siyasi, istərsə də hərbi, Ali Baş komandanımız gecə-gündüz dayanmadan çalışır. Müharibə təkcə cəbhə xəttində, səngərlərdə aparılmır. Bu gerçəyi hər kəs bilməlidir. Cənab İlham Əliyevin siyasi-diplomatik səngərdə, cəbhədə gördüyü işlərin bəhrəsini xalqımız yaxın zamanlarda görəcək. Cocuq Mərcanlı böyük qələbənin başlanğıc mərhələsidir. Möhtərəm prezidentimiz bizi böyük qələbəyə, doğma yurda qayıdışa - Qarabağın işğaldan azad edilməsinə doğru aparır.

- Son vaxtlar ayrı-ayrı təşkilatlar, Cocuq Mərcanlıya gedirlər. Bu günlərdə ölkəmizdə fəaliyyət göstərən diplomatik korpus nümayəndələri də ora gedəcəklər. Bu səfərlərin təşkilini necə qiymətləndirirsiz?

“Kim çaşırsa, aşır, yolundan çıxırsa, layiqli cəzasını alır”

- Açığı, bu mövzuya toxunacaqdım, məni qabaqladınız. Azərbaycan üçün hazırda ən həssas və vacib mövzulardan biri də Cocuq Mərcanlıya dönüşlə bağlıdı. Bu kənd bizim üçün Qarabağa, işğal altındakı torpaqlarımıza açılan qayıdış qapısıdı. Ona görə də hər bizimiz Cocuq Mərcanlının bərpası istiqamətində təşəbbüskar olmalıyıq. Şəxsən mən təklif edirəm ki, bütün rayon icra hakimiyyəti başçıları Prezident Administrasiyasının razılığı əsasında qruplar halında Cocuq Mərcanlıya səfər etsinlər.

Xalqın, yerli əhalinin içinə getmək, onlarla çiyin-çiyinə dayanmaq, probleminə yaxından bələd olmaq lazımdı. Bu, Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin yoludur. Bu, bizim əziz prezidentimiz İlham Əliyevin siyasətidir. Ölkəmizdə prezidentin rəhbərliyi ilə islahatların yeni mərhələsi başlayıb, görüləcək işlərlə bağlı tapşırıqlar verib.

Həmçinin cənab prezident bu günlərdə nəşi düşməndən alınaraq böyük təmtəraqla dəfn edilən şəhid Çingiz Qurbanovun ailəsini qəbul etdi. Çingizin valideynləri ilə xeyli söhbət etdi, ona ölümündən sonra milli qəhrəman adı verdi. Cənab prezident “Qızıl ulduz”u şəhidin atası Salman Qurbanova təqdim etdi. Bu mükafat təkcə Çingiz Qurbanova deyil, Azərbaycan torpaqları uğrunda canından keçən bütün şəhidlərə verilən qiymətdir. Bunları xalq görür, ki, cənab prezident əsgər və şəhid ailələrinə sahib çıxır, onlara diqqət və qayğı göstərir. Biz məmurlar da Ali Baş Komandanın bu davranışından nümunə götürərək yerlərdə onun bu uğurlu siyasətini davam etdiririk.

- Əhəd müəllim, son vaxtlar sizinlə bağlı bəzi saytlarda yazılar gedir. Gah yazırlar, müşavirədən sonra əhvalınız pisləşib, gah da reket mətbuatla adınızı hallandırırlar.

- Bunlar hamısı cəfəngiyatdır. Sağlam jurnalistika heç vaxt belə yazmaz. Mənim mətbuata münasibətim həmişə normal olub. Jurnalistlərlə arama heç vaxt sədd çəkməmişəm. Nə zaman müraciət ediblər, onlara müsahibə vermişəm. Baxın, indi siz zəng etmisiniz, verdiyiniz sualların hamısına cavab verirəm. Amma bəzi saytlar var ki, barəmdə ağılarına gələn mənim demədiyim cəfəngiyat şeylər yazırlar. Mən cənab prezidentin rəhbərliyi ilə keçirilən müşavirədən çıxarkən mobil telefonumu açdım, qardaşımın rəhmətə getməsi xəbərini aldım. Qardaşının ölüm xəbərini alan insanın əhvalı təbii ki, pisləşər. Bu xəbər yayılandan sonra bəzi qəzetlər mənə zəng vurdular, vəziyyəti izah etdim. Çox sağ olsunlar ki, doğru-düzgün xəbər hazırlayıb sayta və qəzetə verdilər, hər kəs də həqiqəti bildi.

“Lapşinin Bakıya gətirilməsi dövlətimizin və Azərbaycan prezidentinin qüdrətinin göstəricisidir”

Qaldı ki, barəmdə yazılan digər iftiralara. Bilirsiniz, istər deputat kimi fəaliyyət göstərdiyim vaxtlarda, istərsə də icra başçısı vəzifəsini icra etdiyim bu 6 illik müddətdə ən çox reket mətbuatdan əziyyət çəkən məmur olmuşam. Belə olduqda hansı məntiqlə mən reketlərə himayədarlıq edə bilərəm?! Mən normal, əxlaqlı, düzü düz, əyrini əyri yazan jurnalistlərə böyük hörmət bəsləyirəm. Amma reket mətbuat... Bu, mənlik iş deyil. Həmişə də onlara iradımı bildirmişəm.

- Bu yazılardan sonra müəyyən qeyri-ciddi şayiələr yayırlar. Və Prezident Administrasiyası adından danışırlar.

- Bilirsiniz, Prezident Administrasiyası rəhbərliyi və orada işləyənlər təcrübəli insanlardan ibarətdir. Onlar hansı saytın hansı məqsədlə yazdığını gözəl bilirlər. Həmçinin təyin etdikləri kadrları da çox yaxşı tanıyırlar. İstər cənab prezident, istərsə də onun komandası yerlərdəki kadrlarına hansısa reket saytın, qəzetin şantajı, böhtançı, qərəzli yazısı ilə deyil, sırf o kadrların fəaliyyəti ilə qiymət verirlər. Biz bu iqtidara, dövlətə, xalqa boş-boş sözlə yox, fəaliyyətimizlə, həmçinin sədaqətimizlə xidmət göstəririk. Kim çaşırsa, aşır, yolundan çıxırsa, layiqli cəzasını alır.

- Əhəd müəllim, bu gün ölkədə nümunəvi rayonlar, şəhərlər, bölgələr varmı və ilk sırada hansıların adlarını çəkərdiniz?

“Bu gün Naxçıvan özünün inkişaf dövrünün zirvəsini yaşayır”

- Mən müstəqil Azərbaycanda 15 il deputat, 6 ildir də icra başçısı olmuş şəxs kimi deyə bilərəm ki, Azərbaycan özü dünya üçün bir nümunəvi hüquqi-demokratik dövlətdir. Ölkəmizdə sabitlik, əmin-amanlıq, terrorsuz bir mühit var. Bunlara görə ölkə başçısı, cənab İlham Əliyevə minnətdar olmalıyıq. Həmçinin hüquq-mühafizə orqanları etibarlı əllərdədi. Vahid rəhbərlik var.

Qaldı ki sizin sualınıza... Birmənalı olaraq bildirirəm ki, bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikası hazırda nəinki Azərbaycan üçün, region ölkələri üçün bir nümunəvi modeldi. Cənab prezidentin rəhbərliyi ilə hörmətli Vasif Talıbov hazırda Naxçıvanda böyük quruculuq-abadlıq işləri aparır. Bütün sahələr üzrə gözəl işlər görülüb və görülməkdədir.

Ora gələn turistlər, diplomatik qonaqlar, həmçinin qonşu dövlətlər olan İran və Türkiyə vətəndaşları bu inkişafı, yeniliyi görüb Azərbaycanla bağlı təsəvvürləri daha da müsbətə doğru dəyişir. Xatırladım ki, Naxçıvan yarımblokada şəraitindədir. Lakin buna baxmayaraq Muxtar Respublika hazırda özünün inkişafının zirvəsini yaşayır. Bütün dünya dövlətləri ilə siyasi və iqtisadi əlaqələr qurulub. Məncə, bütün bunlar sizin sualınıza ən yaxşı cavabdır.

E.MƏMMƏDƏLİYEV

29 yaşın mübarək! Ey vətən oğlu!!!

Ədalət Bədirxanov

7 Fevral Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun ad günüdür.

"QARABAĞNAMƏ" kitabından-səh-95

Ata can, izin ver, izin ver mənə,
Döyüşə gedirəm vətən eşqinə.
Bəlkə şəhid oldum, qınama məni,
Hazıram gedirəm, düşmən üstünə.
Əsgərəm, bu torpaq mənim vətənim,
Əsgərlik, xidməti borcumdur mənim.
Bu, odlar diyarı Azərbaycanı,
Qoruyub saxlamaq borcumdur mənim.
Özümün çoxdandır, bir niyyətim var,
Səlnamə yazmağa, bir silahım var.
Bu, mənim ürəyim, vətən eşqimdir,
Sizi xar etmərəm, cəsarətim var.
Ana can, haqqını halal et mənə,
Adımı doğruldub, dönəcəm yenə.
Girirəm döyüşə, tam arxayın ol,
Oğlun Mübarizəm söz verdim sənə.

11.08.2012.

Əfsanəvi qəhrəman Mübariz İbrahimov

"Canım atam və anam, məndən sarı darıxmayın, cənnətdə görüşəcəyik"

Bu gün Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun doğum günüdür. Mübariz İbrahimov 1988-ci il fevralın 7-də Biləsuvar rayonunun Əliabad kəndində anadan olub. 1994-cü ildə şəhid M.Piriyev adına Əliabad kənd orta məktəbinin 1-ci sinfinə daxil olaraq 2005-ci ildə orada orta təhsilini başa vurub.

Həmin il həqiqi hərbi xidmətə çağrılıb. Əsgəri xidmətini Daxili Qoşunların "N" saylı hərbi hissəsinin Xüsusi Təyinatlı Bölüyündə keçirib. Həqiqi hərbi xidmətini 2007-ci ildə çavuş rütbəsində başa vurub.

Bir müddət mülki işlərdə işlədikdən sonra 2009-cu ilin avqust ayında yenidən gizir rütbəsində hərbi xidmətdə çalışmağa başlayıb. Bir müddət sonra öz arzusu ilə cəbhə bölgəsindəki hərbi hissələrdən birində xidmət etməyə başlayıb.

Təsdiq edilməmiş versiyalara görə 19 iyun 2010-cu il tarixində gecə saat 23:30 radələrində gizir Mübariz İbrahimov təkbaşına iki ordu arasındakı bir kilometrlik minalanmış sahəni keçir. Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin çox sayda əsgər və zabitini gözlənilməz birinci həmlədə məhv edir. Sonra isə düşmənin öz silahlarını özünə qarşı istifadə edərək 5 saat onlarla təkbətək döyüşur. Düşməni ağır itkilərə məruz qoyur, onların zəif cinahlarını üzə çıxarır. Azərbaycan döyüşçüsü səhər saatlarında qeyri-bərabər döyüşdə qəhrəmancasına şəhid olur.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Milli Ordusunun giziri Mübariz Ağakərim oğlu İbrahimova "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adının (ölümündən sonra) verilməsi barədə sərəncam imzalayıb. Şəhid gizirə bu ad Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanılmasında müstəsna xidmətinə və göstərdiyi rəşadətə görə verilib. Prezidentin başqa bir sərəncamı ilə Milli Qəhrəman Mübariz Ağakərim oğlu İbrahimovun xatirəsini əbədiləşdirmək məqsədilə aşağıdakılar qərara alınmışdır:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti Biləsuvar rayonunun orta məktəblərindən birinə Mübariz İbrahimovun adının verilməsini təmin etsin.

2. Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyəti Biləsuvar rayonunda küçələrdən birinə Mübariz İbrahimovun adının verilməsini təmin etsin.

"Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı M.A.İbrahimovun xatirəsinin əbədiləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 22 iyul

tarixli 1040 nömrəli Sərəncamının 1-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərara alınmışdır: Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmış təklifini nəzərə alaraq, Biləsuvar şəhərindəki lisey-məktəb kompleksinə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz Ağakərim oğlu İbrahimovun adı verilsin.

"Palmali" Şirkətlər Qrupunun prezidenti Mübariz Mənsimov tankerlərindən birinə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun adını verib. Mübariz İbrahimovun adını daşıyan gəmi 2010-cu ilin oktyabr ayının 15-də Türkiyədə "Beşiktaş" gəmiqayırma zavodundan suya endirilib. Türkiyədə suya endirilmiş bu gəmi hazırda Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimovun adını dünya sularında tanıdır.

Bundan başqa Milli Qəhrəman Çingiz Mustafayev Fondu və "ANS" Şirkətlər Qrupu Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda göstərdiyi şəxsi fədakarlığa, Döyüş tapşırığını yerinə yetirərkən nümayiş etdirdiyi yüksək peşəkarlığa, Azərbaycan xalqının döyüş ruhunun sarsılmazlığını sübut etdiyinə, Qəhrəmancasına şəhid olub şəxsi nümunəsi ilə cəmiyyətdə vətənpərvərlik ruhunu daha da möhkəmləndirdiyinə, Azərbaycan döyüşçüsünün Qarabağın işğalı ilə heç vaxt barışmayacağını bəyan edən dövlətimizin iradəsini nəyin bahasına olursa-olsun yerinə yetirməyə hazır olduğunu sübut etdiyinə görə, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovu "2010-cu ilin adamı" elan edib.

2013-cü ilin mart ayında Türkiyənin ictimai kanalı TRT-də nümayiş olunan və "Sakarya Fırat" serialında Milli qəhrəmanımız şücaətindən bəhs edilmişdi.

Şəhid Mübariz İbrahimovun ailəsinə son məktubu

"Canım, atam və anam. Məndən sarı darıxmayın. İnşallah, cənnətdə görüşəcəyik. Mənim üçün bol-bol dua edin. Vətənin dar günündə artıq ürəyim dözmür. Allaha xatir bunu etməliyəm. Ən azından ürəyim sərinlik tapar. Şəhid olanadək bu şərəfsizlərin üzərinə gedəcəyəm. Şəhid olsam – ağlamayın. Əksinə, sevinin ki, o mərtəbəyə yüksəldim. Allaha ibadətlərinizi dəqiq yerinə yetirin. Çoxlu sədəqə verin. Seyid nəvəsi olaraq bunu etməliyəm. Allah böyükdür. Vətən sağ olsun. Oğlunuz Mübariz. Haqqınızı halal edin".

Millət vəkili Nuru Paşanı sərt tənqid etdi: "Erməniləri azərbaycanlıların üstünə salan türklər olub"

"Ermənistan öz sərhədləri çərçivəsində BMT-yə üzv olub. Heç kim icazə verməz ki, biz İrəvanı geri alaq. Burada ayrı bir məsələ var. Biz bunu mütləq dərsliklərə salmalıyıq. Uşaqlarımız, gənclərimiz bilsinlər ki, "erməni qara yarası"nı Azərbaycanın bədəninə Osmanlı imperatorluğu salıb. Türkiyə isə Osmanlı imperiyasının cinayətlərinə görə, cavab verməK fikrində deyil".

Bunu Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyasının sədri, millət vəkili Araz Əlizadə modern.az-a müsahibəsində deputat həmkarı Yaqub Mahmudovun "Azərbaycan İrəvan üzərində varislik hüququnu bərpa etməlidir" təklifinə münasibət bildirərkən deyib.

Araz Əlizadə bildirib ki, Azərbaycan torpaqlarında erməni dövlətinin yaranması üçün şəraiti məhz Osmanlı imperiyası yaradıb: "1915-ci ildən sonra Osmanlılar öz paxırlarını ört-basdır etmək üçün Azərbaycan ərazilərində Ermənistan dövlətinin yaranmasına şərait yaratdı. Halbuki Azərbaycan o zaman bütün ümidlərini Osmanlıya bağlamışdı. Amma Osmanlı imperiyası Azərbaycanın acizliyini görüb, ingilislərin xoşuna gəlmək üçün 9 min kvadrat kilometr ərazini Ermənistana verdi. Sazişdə yazılmışdı ki, daha ermənilər bir qarış torpağa da iddia etməyəcəklər".

Araz Əlizadə türk komandanı Nur Paşanı da sərt tənqidə məruz qoyub: "Erməniləri bizim üstümüzə salan elə Osmanlı idi. Sonradan isə xilas etdilər. Bu faktı unutmayın. Nuru Paşa Gəncədə oturmuşdu və ona qızıl gələnə qədər yerindən tərpənmirdi.

Fazil Mustafanın bu haqda elmi məqaləsi var. Nuru Paşa oturmuşdu və tələb edirdi ki, ona qızıl gəlməlidir, əks halda ermənilərə qarşı hücuma keçməyəcək. Hacı Zeynalabdin Tağıyev Nuru Paşaya faytonla qızılı çatdırandan sonra o, Gəncədən Bakıya doğru hərəkət etdi".

Karabakhmedia.az

Hacı Paşa Ağakürdoğlu

Əkinçi Şir

İllər idi qoca Şir əkinçiydi meşədə
Bütün meşə bilirdi sənətkardı peşədə
Növbə ilə əkirdi hər bitkini yerində
Məxsus adları vardı hər sahənin yerin də
Yazlıq taxılın yerin payızına şum edir
Əkinçilik işləri növbə ilə düz gedir
Gənc Çaqqallar Tülkülər irad etdilər nələr
Əkinçilik işini ancaq komputer bilər
Əkinçilik işindən qoca kənar olmalı
Bu qocanın yerini biz cavanlar almalı
Cavanlar belə etdi Şirsə bu işdən getdi
Əkinin bərəkəti o gün Şirilə getdi
Gənclərsə özlərinə böyük önəm verdilər
Təsərrüfat işlərin komputerlə gördülər
Komputerlə şum edib komputerlə əkdilər
Bərəkətə tapanı komputerlə çəkdilər
Əkin ili qoydular gənclər bu ilin adın
Dedilər ki, bəhərdən yeyən biləcək dadın
Görünməz möcüzələr düzüldü dalba-dala
Komputer beyin lazım o dözsün möcüz hala
Taxıl əkilən yerdə gördülər qanqal bitib
Komputer göstərdi ki, Arpa sahədən itib
Gənclərin ideyası meşəni viran etdi
Heyvanlarsa acından başqa meşəyə getdi.

Teyyub Qurbana

Sədaqət rəmzisən ay Teyyub qağa
Ömürdə yüz nədi qoy dönsün dağa.
Ehtibar canında həmdə qanında
Vüqarlı olmusan hər bir anında.

Böyük yaranmısan tədqiqin çətin
Səni tanıyandan tanıdım mətin.
Haqqı axtarsaqda tapıla bilmir,
Dövran belə gəlib, gələnsə gəlmir.

Dostluğa ehtiram ümmandı səndə
Dostlar arayansan dumanda çəndə.
Vicdan borcu sandın dosta xidməti,
Hədiyyə eylədin hər cür zəhməti.

Ümid təvəkkülə deyib durmuşuq
Xəyalən bir adil zaman qurmuşuq.
Haq tək adı olan, bir qalamız var,
İnşallah o, özü olacaqdır yar.

ABŞ Suriyadakı kürd müxalifətinə zirehli texnikalar göndərib

Silahlı müxalifət qüvvələri alyansı – "Suriya demokratik qüvvələri" bəyan edib ki, Donald Tramp vəzifəsinin icrasına başlayandan sonra ABŞ-ın rəhbərliyi altında antiterror koalisiyası Suriyadakı müttəfiqlərinə dəstəyi artırıb və ilk dəfə olaraq onlara zirehli texnikalar tədarük edib. Müxalifət nümayəndəsi Təlal Selo "Reuters" agentliyinə bildirib ki, zirehli texnika və zirehli nəqliyyatlar 4-5 gün əvvəl çatdırılıb. Onun sözlərinə görə, texnikanın sayı az olsa da, bu, yeni dəstəyi göstərir: "Biz bundan əvvəl belə dəstək almamışıq. Buna qədər, əsasən, yüngül silahlar və döyüş sursatları göndəriblər". Qeyd edək ki, alyans, əsasən, kürd bölmələrindən ibarətdir. ***abzas.net***

Laçın və Bayram

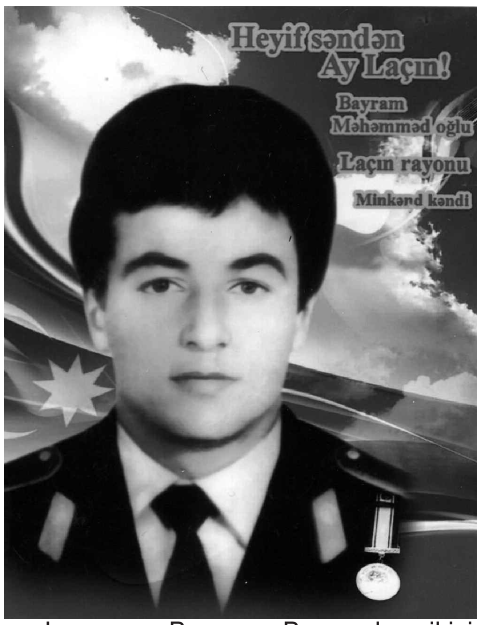

Laçın və Bayram. Bunun hər ikisi bizim üçün o qədər əziz və əvəzolunmazdır ki, bunları biri-birindən ayırmaq heç cür mümkün deyil.

Laçın dedikdə Bayramı, Bayram dedikdə Laçını ayrı düşünə bilmərik.

- Laçın bizim üçün dünyaya göz açdığımız, üzərində ayaq açıb yeridiyimiz, yüyürdüyümüz əziz və doğma diyar, bir sözlə Vətən!

Bayram isə bu dünyaya göz açdığım ailənin bir üzvü, əzizimiz və doğmamız, bir sözlə Qardaş!

Bu iki varlığa ayrı-ayrı nəzər salsaq görərik ki, doğrudan da bizim itirdiyimiz bu varlıqlar bizim güvən və qürur yerimizdir.

Laçın rayonunun Minkənd kəndində anadan oldum. Sadə və kəndçi ailəsində. Ailəmiz nə qədər böyük olsa da, yenə də qayğısız və firavan günlər keçirdiyimiz hələ də mənim xatirimdən çıxmır. Çünki ən doğma Vətən bunun bərabərində də sevdiyin insanların əhatəsində yaşamağın nə qədər xoşbəxt anlar olduğu hələ də bizi həyata bağlayan səbəblərdən ən başlıcasıdır.

Bu sevdiyim insanlar içərisində Bayramın da olmasının olduğu günlərin qədir-qiyməti heç nə ilə əvəz oluna bilməz. Ən pisi və narahatedicisi də odur ki, biz bu varlıqların ikisini də eyni vaxtda itirdik. Elə bununla da əzablı və keşməkeşli günlər başladı.

Təsəvvür edin ki, bir gün hər şeyimiz olması, sabahısı isə heç nəyimizin olmadığını gördükcə insan özü-özündən küssünmü, incisinmi, nə edəcəyini belə bilmirdi. Çox çətin günlər keçirdik, bunun da üstünə qardaş itkisi, həm də Bayram kimi bir oğul, bir qardaş. Mən Bayramın qəhrəmanlığı və şücayəti barədə nəsə demək istəmirəm, çünki mən nəsə desəm, bəlkə də düzgün ifadə edə bilmərəm.

Bu qədər adı ilə öyünüb qürur duyduğumuz bir igid qardaşdan necə və nə cür danışacağımı belə bilmirəm.

Bayramın bu az yaşına baxmayaraq, onun bu qədər tanıyanların xətrini istəyən və dostluq etmiş insanları gördükcə onlarla həmsöhbət olduqca, insan özü-özünə düşünmək məcburiyyətində qalır ki, bu az ömürdə bu qədər qazanılmış hörmət, etibarı görəsən indiyə qədər yaşasaydı, hələ nələr ola biləcəkdi.

Yaşadığımız illərdə bunun fərqinə varmasaq da, indi daha yaxşı görə bilirik, bizim qardaşımız necə mərd, qorxmaz, sözünə düzgün, özünə hörmət edən, qeyrətli və namuslu olduğunun bir nümunəsidir. Çünki mənə belə gəlir ki, bu sadaladıqlarımdan hansısa birinin olmaması mümkün olmazdı ki, belə diqqətə layiq birisi olsun.

Bu günə kimi istər sağlığında, istərsə də şəhidlik zirvəsinə ucalandan sonra da bizim fəxrimiz olub və olacaq. Axı biz Laçını itirdiyimizdə necə əzablı-əziyyətli günlər keçirtdiksə, Bayramı itirdiyimizdə də elə o qədər küskün və kədərli olduğumuzu heç cür gizlədə bilməzdik.

Ən əsas təsəllimiz və qürurumuz odur ki, Bayram bizim və bizi istəyənlərin hər birini başı uca və alnı açıq yaşamağımızın səbəbkarı oldu.

Təsəvvür edin ki, böyük ailə ilə Laçını və Bayramı itirdiyimiz ilk günlərdə yaşamağımızın belə fərqinə varmırdıq. Çünki belə böyük dərdin öhdəsindən gəlmək çox çətin və üzücü anların bir acı xatirəsidi.

Evimiz olduğu halda evsiz-eşiksiz, kimlərinsə minnətində yaşamaq. Düzdür, bizə minnətdə olduğumuzu nə qədər hiss etdirməsələr də, yenə də insan öz içində keçirtdiklərini kimsəyə olduğu kimi danışmağı mümkünsüzünüdü. Bunun da üstünə qardaş itkisi, ən başlıcası da Vətənin təəssüfini, torpaq qeyrətini çəkən bir qardaş. Bu çətin günlərdə bizim bu cür yetişməyimizdə öz valideynlərimizə çox minnətdarlığımızı bildirməliyik ki, bizi bu çətin anlarda bu cür tərbiyə ediblər.

Atamız bizim üçün nə qədər çox əziyyət çəkdiyini desən də, anamızın əziyyətini xüsusi qeyd etməliyik ki, daha da düzgün və yerinə düşmüş olsun. Laçını itirdiyimizdə geriyə qaytarılacağını ümidlə gözləyirik. Çünki Bayramın dediyi o son söz "Heyf səndən, ay Laçın" kəlməsi onun dediyi kimi təəssüf hissi ilə müşahidə olunmamasını.

Heç olmasa dünyasını dəyişən, şəhidlik və ölməzlik zirvəsinə ucalan şəhidlərin, o cümlədən də Bayramın, o narahat ruhların çəkdiyi narahatçılıqların son olsun.

Düzdür, biz bu dünyada Bayram qardaşımıza qovuşa bilməsək də, bunu bilirik, heç olmasa Laçına, Minkəndə qovuşaq. Həmçinin də bütün işğal olmuş torpaqlarımız özümüzün olduğu kimi yenə də bizim olsun. İnşallah.

Laçının işğalından bu qədər illər keçsə də, hələ də bu torpaqlara qayıda bilmək arzusu bizi yaşadır və qurub-yaratmağa həvəsləndirir. Bizi narahat edən məsələlərdən biri də odur ki, gələcək nəsillər Laçınsız yaşamasınlar.

Azərbaycan torpağının bütövlüyü bizim üçün həyatımızdan daha da önəmlidir.

Laçın rayon Minkənd kənd orta məktəbinin Bayram Məhəmməd oğlu Məmmədovun adını daşıması və ölkə prezidenti tərəfindən "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif edilməsi də bizim üçün bir təsəlli və gələcək nəsillərin də Bayram Məmmədovu necə igid, qəhrəman olmasını bir şahidi olub və hər zaman bu adla qürurlanacaqlarına əminəm.

Bizə bu cür qayğı və diqqət ayırmağınıza görə sizlərə də hörmət və ehtiramımızı bildiririk.

Namizəli Məhəmməd oğlu Məmmədov, şəhid qardaşı

(Şəhid Bayram Məmmədovun atası Məhəmməd Mürsəloğlu və Rauf İlyasoğlu)

Bayram ən uca zirvələrdədir

Şəhid, qəhrəman Bayram Məhəmməd Oğlu Məmmədovun əziz xatirəsinə

Minkənd igidlərin oylaq yeridir,
Qədim diyarımın yaylaq yeridir.

Laçın dağlarımın zirvəsindədir,
Vətənimin gözəl sinəsindədir.

Yadıma salıram xoşbəxt anları,
Var qoçaq, işgüzar, mərd insanları.

El-oba firavan yaşayırdılar,
Nənələr nəvəsin oxşayırdılar.

Birdən qara bulud bürüdü kəndi,
Həkəri coşaraq aşırdı bəndi.

Daşnak ermənilər hücum etdilər,
Qanqal kimi meşələrdə bitdilər.

Kəndin oğulları silahlandılar,
Şəhid olanları bir an andılar.

Bayram ön cərgədə mətin gedirdi,
Polis alayında xidmət edirdi.

Bayram döyüşürdü sirtək, inamla,
Yurdu qoruyurdu necə ilhamla.

Bayram düşmənlərə sinə gətirdi,
Erməni quldurun hey gəbərdirdi.

Təpədən dirnağa silahlı düşmən,
Şəhid qanı ilə sulandı çəmən.

Namərd ermənilər qəfil vurdular,
İgid oğullara necə qıydılar?

Ey şəhid atası, Məhəmməd dayı,
Uca tut başını, yox şəhid tayı.

Dahi rəhbər ilə görüşən zaman,
Kövrəldin qürurdan bilirəm yaman.

Şəhid ataları ağlamaz inan,
Anan doğub səni bil ki, qəhrəman.

Vətənin yolunda canından keçən,
Xoşbəxtdir o cənnət yolunu seçən.

Şəhidlər ucalır ali zirvəyə,
Çox fikir edirsən, ay ana, bəs niyə?

Anılır hər zaman şəhid qardaşım,
Quruyar bir zaman mənim göz yaşım.

Bayram hər bir gəncə bir örnək oldu,
Ruhu asimanda əbədi qaldı.

Adını daşıyır Minkənd məktəbi,
Raufun yenə də coşur hey təbi.

Qələbə çalarıq Şuşa, Laçında,
Sevinər Həkəri, Minkənd, Xaçın da.

Rauf İlyasoğlu

Bayram

Düşməndən intiqam alıbdı Bayram,
Ən uca zirvəyə ucaldı Bayram.
Şəhidlər ölməyir, yaşayır hər an,
O, bizim Bayramdı, igid, qəhrəman,
Zəfəri qanıyla çalıbdı Bayram.

Laçının dərd-qəmin, bala, görmüsən,
Vətən üçün sən canından keçmisən.
Şəhidlik zirvəsin erkən seçmisən,
Bayram qəlbimizdə yaşayır hər an,
Başınız sağ olsun, can Azərbaycan.

Atan Məhəmmədin başın ucaltdın,
Köçkünlük dərd-qəmin bir az azaltdın.
Zirvələr fəth edib, arzuna çatdın,
Şəhidlər ölməyir, yaşayır hər an,
O bizim Bayramdı, igid, qəhrəman.

Şəhid qanı yerdə qalmayacaqdır,
İgidlər yurdumu qaytaracaqdır.
Düşmən gücümüzdən tez qaçacaqdır,
Şəhidlər ölməyir, yaşayır hər an,
O bizim Bayramdı, igid, qəhrəman.
Başınız sağ olsun can, Azərbaycan!

Fəsi Alıoğlu, şair-publisist Türkiyə-Azərbaycan

Kürdlər və Kürdüstan

Kürdlərin coğrafiyası və yerləşməsi

Asiyanın haqqında danışacağımız hissəsinin coğrafiyasını anlamaq üçün iki çıxış nöqtəsini: Ararat vadisini və İsgəndəriyyə körfəzini yadda saxlamaq lazımdır.

Araratdan cənuba iki min verstdən artıq dağlar silsiləsi uzanır: əvvəlcə bu dağlar düz şimaldan cənuba, sonra isə bir sıra zəncirlər yaradaraq cənub şərqə - Fars körfəzinə dönür. Onların birinci hissəsinə sadəcə olaraq, məşhur duzlu Van və Urmiya gölləri vasitəsilə iki yüksək yaylanı ayıran «türk-fars sıra dağları» deyilir. İkinci hissə ancaq özünün qərb qolları ilə Türkiyə və İran sərhəddinə yaxınlaşır; İran yaylasının və Mesopotamiya ovalığının arasında yerləşən bu dağlar və dağətəyi naməlum Şərq xalqları tərəfindən qədim terminlə Zaqros (görünür, yunan mənşəlidir) adlanır.

Araratdan qərbə bizim Zaqafqaziyanı Ermənistan yaylasından ayıran və aşağıda sonuncunun sıra dağları ilə qovuşan Ağrı dağı uzanır.

Əgər indi İsgəndəriyəyə keçilsə, ondan şimala müəyyən məsafədə Qara dəniz çaylarının suayrıcını və Mesopotamiyanı təşkil edən Antitavr başlanır. Antitavrın şimal-şərqə ümumi istiqaməti üç qola ayrılmaqla sanki Qars, Maku və Ararat səmtinə can atır.

1. Şimal qolu, yaxın keçmişdəki döyüşlərdən yaxşı məlum olan Soğanlıya birləşir, cənub faktiki olaraq, Ağrı dağına qovuşur. Orta isə (Ala dağ) Maku yaxınlığında (Avacıqda) İran sərhədi yanında olan sönmüş Təndurəkin vulkanına bitişir. Fəratın əsas mənbələri Antitavrın bu qollarına bitişik vadilərdədir. Onlar iki çaydan ibarətdir:

Biri Ararat yaxınlığında Alaşkert vadisindən başlayan Murad çayı, ikinci Ərzrum altından axan Qara su, yaxud Fəratdır1. Əks istiqamətdə şimala axan Arazın mənbəyi isə iki çay arasındakı Bin göl yaylasında yerləşir. Murad və Fərat çayları əvvəlcə cənub qərbə axır, bununla belə Murad çayı bir yerdə Dəclənin mənbəinə tamam yaxınlaşır.Ancaq bu dar divara güc gəlmək ona nəsib olmur və Xarputun yanında onun taleyi nəll olunur:O Qarasu ilə birləşir ki, onunla birlikdə Ön Asiyanın Ən böyük çayı olan Fəratd (2670 verst) yaratsın. Fərat Aralıq dənizinə tökülmək arzusu ilə cənub qərbə can atmağa davam edir, ancaq Tavra rast gəlib onun tərəfindən rədd olunur və Şərqə

- Fars körfəzinə tərəf dönür.

İsgəndəriyyədən cənub şərqdə yaranmış ikinci dağ mahiyyətinə görə Şimali Suriya dağlarının davamıdır. O Tavr adlanır və bir başa Şərqə uzanır. Van gölü yanında bir qolu Şimala gedir, o biri qolu isə gölü cənubdan şərqə dövrələyərək Qotur 2 yaxınlarında Fars sərhəddinə yaxınlaşır. Bu sonuncu qol cənuba iki təzə zoğ ataraq cənubi şərq istiqamətinə soxularaq nəhəng pəncələr kimi yuxarı Dəclənin hövzəsini əhatə edir.Dəclə düzənliyə çıxanacan Fərata nisbətən daha az yol keçsə də

1) «Fərat» sadə rus xalq sözü olan «Fart,pofartilo» ilə bir kökdəndir. Semit dillərində (ərəb və b.) bolluq deməkdir.

2) Van gölünün şərqində o bu gölün hövzəsini Böyük Zabın yuxarılarından ayırır (aşağı bax)

Öz adının qədim şərhini doğruldaraq ox kimi onu bəsləyən uca dağlardan 1 üzüaşağı şığıyır. Dəclənin sol sahilində, Şərq sanəsinə görə, Nuhun gəmisi

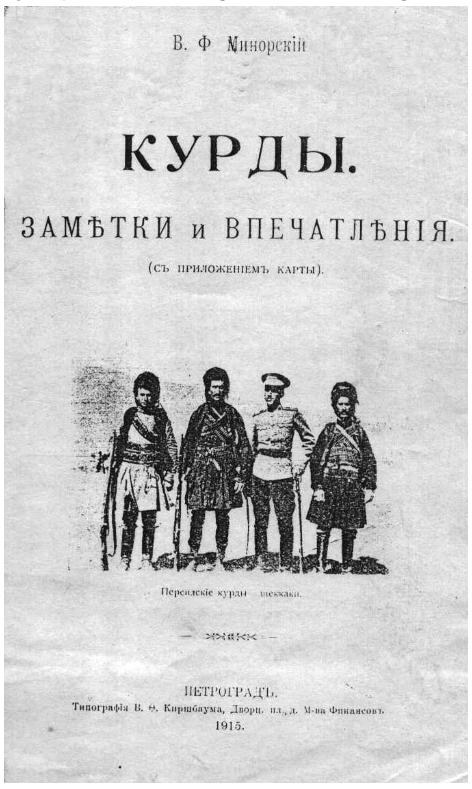
В. Ф Минорскій

КУРДЫ.

ЗАМѢТКИ и ВПЕЧАТЛѢНІЯ.

(Съ приложеніемъ карты).

Персидскіе курды шеккаки.

ПЕТРОГРАДЪ.
Типографія В. Ө. Киршбаума, Дворц. пл., д. М-ва Финансовъ.
1915.

dayanmış Cudi dağı uzanır. Ancaq daha yuxarı Dəclənin, Böyük Zabunun 2 sol qolu boyunca nəhəng Cülamerq dağları dayanmışdır. Onların ayrı-ayrı zirvələri 14000 futa 3 çatır. Əgər Fəratın yuxarı axınları və Van gölünün ətrafları kürd xalqının erkən yayıldıqları ərazilər idisə, cənubi Tavrın qolları və Dəclənin sol sahillərinin dağlıq ölkəsi (Botan, Xabur, Zab) görünür, tarixi keçmişdə kürd xalqının əsas məskənləri imiş. Nəhayət tarixin başlanğıcında kürd xalqının vətənini daha uzaqlarda, şərqdə və cənubda axtarmaq lazımdı. Yüksələn bu üç zaman pilləsinə kürd xalqının yerləşdiyi üç rayon uyğun gəlir. Yüksək Ermənistan yaylası, Türkiyə Kürdüstanı və Qərbi İran dağları.

Beləliklə, kürd xalqı hal-hazırda şimala – bizim Zaqafqaziyaya keçərək türk-fars sərhəddi yaxınlığında Mendeli 4 şəhərciyindən Ararata qədər enli zolaq şəklində yaşayırlar. Bütün Ermənistan yaylası boyunca onlar ermənilərlə qarışıblar, ancaq onların Türkiyə ilə Şimal sərhəddi Ərzrumla paraleldir. Kürd xalqı cənubda Mesopotomiya düzənliyinin kənarlarına qədər enirlər. Qərbdə Dəclə (Daha doğrusu Qara-su) çayının sahili sərhəd hesab olunur. Ancaq kürd xalqı Kiçik Asiyanın içərilərinə də girirlər və təkcə Sivasdan cənub şərqə olan rayonda deyil, ayrı-ayrı qruplar şəklində Aralıq dənizinə qədər Koniyanın və Kilikiyanın yaxınlığında belə yaşayırlar.

Ümumiyyətlə, demək olar ki, kürd xalqı və dağlar ayrılmazdır. O yerdəki düzənliklər başlanır, kürdlər o yerləri ərəblərə, türklərə, Van gölünün ətrafını isə ermənilərə birgə yaşayırlar.

1) Vavilon «Diqlat» əslində «yüksək sahil deməkdir, ancaq yunanlar elə bilirdilər ki, bu fars sözüdür (tiqra-yeni farsca tir), ox deməkdir.

2) Böyük Zab Dəclənin yuxarılarına aid deyil, ona artıq onun orta axınında tökülür.

3) Böyük Ararat 17.000 futa yaxındı

4) Bağdaddan Şərqə

Mövcud inzibati bölgüyə görə Kürd xalqı Rusiyada Ararata bitişik olan İrəvan quberniyasının hissələrində Qars vilayətinin Ardahan və Kağızman mahallarının bəzi yerlərində və bundan başqa Yelizavetpol(Gəncə) quberniyasının, Zəngəzur və Cavanşir1 qəzalarında yaşayırlar. Bu ərazilərdə yaşayan kürd xalqı hansı səbəbə görə axırıncı siyahıyaalınmada xüsusi qrup kimi siyahiyə alınmamışlar. İrəvan və Qars qəzalarında yaşayan kürdləri isə 1910-cu ildə aparılan siyahyaalınmada125 min nəfər hesablanmışdır ki, onun da 25 mini yezidi kürdləri idi.

Kürd xalqı İranın tamam böyük Kirmanşah general qubernatorluğunu və Kürdüstanı (başqa sözlə Sinnə), Gorus dairəsi və Azərbaycanın bir hissəsini 1) Urmiya gölündən cənuba tamam Soyuqbulaq dairəsi Tatavu çayından qərbdən, 2)Urmiya, Salmas, Xoy və Makunun 2 qərbindən bütöv zolaq şəklində, 20-40 verst Türkiyə sərhəddi boyunca yaşayırlar. Cənubda ən qədim sakinlər hesab olunan İran kürdləri bəlkə də qədim Midiyalıların ölkələrinin qərb sərhədlərini tutmaqla onların birbaşa varislərindən biri hesab olunurlar. Həm dilinə və qismən də dininə (şiələr, əliallahilər) görə bu cənub Şərq kürdləri öz qəbilələrinin əsas hissəsindən ayrılsalar da özlərini onlarla bir xalq hesab edirlər. İranın şimalına gəlincə, məsələn, bizim əsrin əvvəlində Salmas3 ermənilərin Kortçeya (yəni Kürdüstan) dediyi müstəqil sərhəd vilayətinə daxil idi.

1) Qismən ərəş və Cəbrayıl dairələrində

2) Avacıq xanlığı – yeganə yerdir ki, türklər (ayrımlı qəbiləsi), o cümlədən

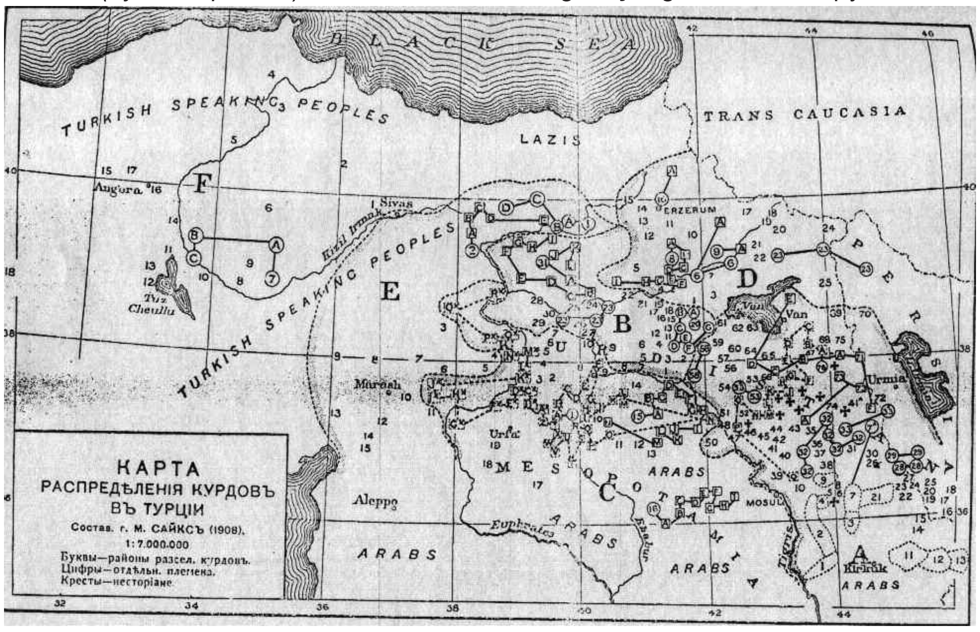

sonradan köçürülmüş sərhəddə kürdlərin bütöv zolağını kəsir.

3) Adons, Armeniya V epoxu Yustiniana, səh. 418

Əksinə, kürd xalqı belə uzağa, Urmiya gölündən cənuba nisbətən gec hərəkət ediblər. Soyuq-bulaq yaxınlığında indiyə qədər türk yer1 adları qalmaqdadır. Bundan əlavə Mukri qəbiləsinin (Süleymani qəbiləsi Babana qohum olan) burada ancaq Ağ və Qara qoyunlular sülaləsi dövründə, yəni XV əsrdə göründüyü kürd salnaməsində açıqdan açığa yad olunur. Qərbdən Şərqə belə gecikmiş köçürmələr dəfələrlə baş verdiyi üçün kürdlərin bir qatının digərini örməsi aydın görünməkdədir.

Sayılan bütöv rayonlardan əlavə İranda məsələn, Xorasanda (Şadılı), Qəzvindən şimala (amberlyu), Şiraz yaxınlığında (Kəlun-Abdu) kimi yerlərə kürdləri Nadir şah (1736-1747) köçürmüşdür.

Türkiyədə kürd xalqının əsas torpaqları Mosul vilayətində kompakt halında yaşadıqları dağlıq hissədir. Ermənilər Van və Bitlis vilayətlərində 8 min kv verstə yaxın ərazidə1 ancaq Van gölü sahəsində60-70% təşkil edirlər. Lakin fars sərhədinə söykənən Həkari sancağı kimi hər iki vilayətinin dağlıq dairəsinin böyük hissəsində ən çox kürdlər yerləşdirilmişdir. Ancaq həkarinin cənubunda (Colamerq) 90 faiz təşkil etdiyi üçün hakim mövqe tutan, kiçik, ancaq sıx və vahə ilə nestorian əşirətləri yaşayırlar.

1. Su sahəsini çıxmaqla.

Diyarbəkr və Xarput vilayətlərində kürd xalqı başqa xalqlara nisbətən üstünlük təşkil edirlər. Diyarbəkr vilayətində Botan1 əyalətində Dəclə çayı üzərində ən məşhur, kürd hərəkatlarının yarandığı, kürd millətinin beşiyi sayılan Cəzirə şəhərciyi yerləşir. Qeyd etmək lazımdır ki, Xarput vilayətində Fərat çayının hər iki mənbəinin yaratdığı çayarası Dersim daireisnin sıx olan əhalisi arasında kürd xalqı say etibarilə qalan əhalini iki dəfə üstələyir, (Linç) Ancaq bu kürdlər zaza2 dialektində danışırlar. Onları o biri kürdlərdən ayırmaq ənənəsi xüsusi dinə etiqad etmələri ilə izah olunur. Şəxsən mən düşünürəm ki, bu, tamamilə yanlışdır. Onlar hamısı ümumkürd dilində danışırlar, məişətdə kürdlərlə qarışırlar, dinləri isə başqa qəbilələrin də mənsub olduğu əliallahılıqdır.

Aleppo vilayətində kürdlər, yeri ərəblərə güzəştə gedirlər. Ancaq yeni məlumata görə, (konsul Simmerman) 15 min nəfər 1 minə yaxın kəndi tutub. Sivas vilayətində kürdlər azlıq təşkil edirlər. (konsul Savinov). Onlar cəmisi 30 mindirlər. (qazı: Qanqal, Qoçhişyar, Zara, Divriq).

1) Bohtan çayının hövzəsindən daha geniş sahəni əhatə edən bu vilayət M.Hartmanın izah etdiyi kimi inzibati bölgü deyil, üç vilayət arasında bölünüb.

2) Zaza, görünür ətrafdakı insanların başa düşmədikləri dilə verdikləri ayama mənasındadır. Bu ləhcə yeeni tədqiqatlara görə (O, Mann) xalis iran mənşəlidir və qorani dialektinin aid olduğu dialektlər qrupuna aiddir. Onda çoxlu xüsusiyyətlər və arxaizmlər var. Əlavə etmək lazım deyil ki.

(Ardı var)

Peşmerge: Mücadelemizin karşılığı bağımsız Kurdistan'ın ilanıdır

Kurdistan Peşmergesi, IŞİD karşıtı savaşta verilen mücadele, emek ve şehitlerin karşılığı olarak Kurdistan'ın bağımsızlığı hakkını elde ettiklerini düşünüyor ve artık Irak adında bir şeyin kalmadığını savunuyor.

3 yıl boyunca teröristlere karşı cephede savaşan ve uzun yıllardır Peşmerge olarak hizmet veren Siwan Husên KDP.info'ya verdiği söyleşide şu görüşleri dile getirdi: "Peşmerge olduğumuz ilk andan bugüne kadar hayallerimizin gerçeğe dönüşmesini ve halkımızın meşru hakkı olan bağımsız Kurdistan'a kavuşmasını umut ettik. Bağdat'tan hiç bir beklentimiz yoktur. Bağdat'a gidecek heyetin de olumlu bir netice elde edeceğine inanmıyoruz. Tüm beklentimiz bağımsızlığın ilan edilmesidir."

Batı Dicle Cephesi'ndeki Peşmerge birliklerinin komutanlarından Muqedem İdris Şeiban ise şu görüşleri dile getiriyor: "Peşmerge güçleri ve Kurdistan halkı olarak Irak'la beraberliğimizden acı bir deneyim sahibi olduk. Başımıza gelen tüm felaketlerin sorumlusu olan Irak, en sonunda ekmeğimize ve paramıza da göz koydu ve elimizden aldı. Artık Irak savaş ve mezhepsel çelişkiler nedeniyle çöküşün eşiğindedir. Bu nedenle bizim Bağdat'tan ayrılmamız bizim için hayırlıdır. Bu, sadece benim kişisel düşüncem değil, tüm Peşmergelerin de ortak görüşüdür. Çünkü IŞİD tehdidinin ortadan kaldırılmasının ardından Irak'ın yeni bir IŞİD yaratması uzak bir ihtimal değil."

Peşmerge Komutanı Albay Dilşad Mewlûd ise konu ile ilgili şu düşünceleri paylaştı: "Biz Irak'la birlikteliğimizde her tür eziyeti gördük, bu yüzden meşru hakkımız olan bağımsız Kurdistan'ı elde etmek için silahlara sarıldık ve mücadele verdik. Artık verdiğimiz emeklerin karşılığını almanın zamanı geldi ve biz Kurdistan Peşmergeleri olarak bağımsızlık talebinde bulunuyoruz."

Nerina Azad

Yekgirtû: Türkiye, Kürdistan'ın bağımsızlığını destekler

Kürdistan Bölgesi Devlet Bakanı ve Kürdistan İslami Birlik Partisi Yürütme Kurulu Üyesi Gazi Said, Kürdistan Bölgesi halkının bağımsızlık kararı aldığı taktirde Türkiye'nin bu kararı destekleyeceğini söyledi.

Kürdistan Bölgesi Devlet Bakanı ve Kürdistan İslami Birlik Partisi (Yekgirtu) Yürütme Kurulu Üyesi Gazi Said, Kürdistan Bölgesi halkının bağımsızlık kararı aldığı taktirde Türkiye'nin bu kararı destekleyeceğini söyledi. AA'ya konuşan Said, Kürdistan Bölgesi Başkanı Mesut Barzani, Başbakan Neçirvan Barzani ve Parlamento Başkanı Yusuf Mihemed'in görevlerini sürdürmeleri taraftarı olduklarını söyledi.

Bu görevlerdeki bir değişimin var olan sorunları daha da karmaşıklaştıracağını vurgulayan Said, Kürdistan Bölgesi'nin 5 büyük siyasi tarafının da bu konuda ortak bir kanıya sahip olmaları gerektiğini belirtti.

'AKP diğer hükümetlerden farklı'

Said, Türkiye'de önceki hükümetler ile AKP arasında Kürd Meselesi ve Kürdlere yaklaşım konusunda büyük farklar olduğu yorumunda bulundu.

Gazi Said Türkiye'nin Kürdistan'ın bağımsızlığıyla ilgili yaklaşımına dair ise "Kürdistan halkının bağımsızlık referandumunda bağımsızlıktan yana karar vermesi durumunda Türkiye, bu kararı destekleyecektir" dedi.

haberdiyarbakir.net

Ahmet Türk: Devlet adım atarsa biz hazırız

Eski Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Türk, "Türk devleti bugün Kürt sorunu için bir yol açarsa biz bu yolu daha da genişletebilir, güzelleştirebiliriz" dedi.

Eski Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Türk, "Türk devleti bugün Kürt sorunu için bir yol açarsa biz bu yolu daha da genişletebilir, güzelleştirebiliriz" dedi. Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü soruşturma kapsamında görevden alınan ve 24 Kasım 2016'da tutuklanan Ahmet Türk, yurtdışına çıkış yasağı ve adli kontrol şartıyla 3 Şubat'ta tahliye edildi. Rûdaw'a konuşan Ahmet Türk, "Bu tutuklamaların tümü siyasidir ki benim tutuklanmam da öyle. Partimizden yaklaşık 70 kişi içerde şu an. Bunların içinde 12-13 milletvekilimiz de var. Tüm bu yaşananlar Kürtlerin sesini susturmak için" ifadelerini kullandı.

"Ben 1980'de de cezaevine girdim, 1986'da da 1994'te de" diyen Ahmet Türk, şunları söyledi:

"Cezaevine düşmek benim karşılaştığım yeni bir durum değil. Biz hiçbir zaman siyasi mücadelemizden vazgeçmedik, ki bunun sonucu olarak da bize sürekli cezaevi yolu göründü.

Sadece ben değil tüm Kürt siyasetçiler aşağı yukarı bu yollardan geçti.

Biz her zaman söyledik bugün de söylüyoruz: Demokrasi ve barış için çözüm diyalogdan geçiyor. Başka türlü bu sorunu çözemeyiz. Her ne kadar çözüm süreci bugün bitmiş olsa da umut ediyorum ki yeniden o masaya dönülüp sorun çözülsün."

Ahmet Türk, "Siyasette eksiklerimiz oldu bunu inkar edemeyiz. Ancak eğer bugün çözüm süreci böyle zora girdiyse bu sadece bizim eksikliğimizden kaynaklanmıyor" diye konuştu.

Her zaman barıştan ve demokrasiden yana olduklarını söyleyen Türk, "Türk devleti bugün Kürt sorunu için bir yol açarsa biz bu yolu daha da genişletebilir, daha da güzelleştirebiliriz. 100 yıl savaş olsa bile sonunda oturup anlaşmak zorundayız " dedi.

"Bugün 40 milyon nüfus ile Kürtler Ortadoğu'nun önemli bir aktörüdür" diyen Ahmet Türk, şöyle devam etti: "Kürtler tarih boyunca hiçbir zaman diğer halklara savaş açmadı. Biz her zaman birlikte yaşamdan yana olduk. Ne Türk'e, ne Arap'a ne de Acem'e düşman olmadık. Kürtler haklarını elde etmeden, statü sahibi olmadan, Ortadoğu'da demokrasiden bahsedemeyiz."

haberdiyarbakir.net

Rusya aracılık yapıyor

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Ortadoğu'nun istikrara kavuşması için Kürt sorununun kilit öneme sahip olduğunu vurgulayarak, Suriye ile Kürtler arasında 4 kez arabuluculuk görevi üstlendiklerini söyledi.

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Ortadoğu'nun istikrara kavuşması için Kürt sorununun kilit öneme sahip olduğunu belirterek, Rusya'nın Suriye'de hükümetle Kürtler arasındaki görüşmelere aracılık ettiğini açıkladı.

Rus basınına konuşan Lavrov, bölgede yaşanan gelişmeler, Suriye'deki durum ve NATO faaliyetleriyle ilgili açıklamalarda bulundu.

Kürt sorunu kilit önemde

Suriye'de devlet yapısını korumak ve tüm Ortadoğu'daki durumu istikrara kavuşturmak açısından Kürt sorununun kilit öneme sahip olduğunu söyleyen Rusya Dışişleri Bakanı, şöyle konuştu: "Suriye'deki müdahalemiz, bu ülkedeki tüm etnik gruplar ve mezheplerin barış ve uyum içinde yaşaması; birleşik bir ülkede kendini rahat hissetmesi için gereken uzlaşıyı bulmayı öngörüyor."

4 görüşme yapıldı

Lavrov, Rusya'nın birleşik bir devleti koruma amacıyla Suriye hükümeti ve Suriyeli Kürtler arasında diyalogun kurulmasına yardımcı olduğunu ifade ederek, geçen yılın Haziran - Aralık döneminde 4 görüşmenin düzenlendiğini aktardı. Bu diyalogun yararlı olduğunu kaydeden Rus Dışişleri Bakanı Lavrov, "Anlaşmanın sağlanması için büyük potansiyel görüyoruz. Tarafların tutumunda var olan çok sayıda ortak payda ve son zamanlarda gözlemlediğimiz yapıcı eğilimler bunu kanıtlıyor" diye konuştu.

Kremlin: Verdikleri koordinatlar vuruldu

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Basın Danışmanı Dmitri Peskov, Rus uçaklarının Suriye'deki operasyonlar sırasında Türkiye'nin verdiği koordinatlara uyduğunu, bu koordinatlara göre orada Türk askerlerinin bulunmaması gerektiğini bildirdi.

Peskov, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, şunları söyledi: "Bu olayın sebebi anlaşılır. Tartışmaya yol açacak bir durum yok. Bildiğiniz üzere, Devlet Başkanımız yaşananlardan dolayı hem başsağlığı diledi hem de üzüntüsünü dile getirdi. Genelkurmay başkanlarının ortak operasyonlar sırasında koordinasyon mekanizmasının gerçekleştirilmesi için acil önlem alınmasına ilişkin anlaşmaları çok önemli. Maalesef, durum ortada. Askerlerimiz teröristlere karşı düzenledikleri operasyon sırasında Türk partnerlerimizin bize verdikleri koordinatlara göre hareket ediyorlardı. Bu koordinatlar içerisinde Türk askerlerinin bulunmaması gerekiyordu. Bu yüzden böyle kazai bir olay meydana geldi."

Peskov, koordinasyon mekanizmasının gerçekleştirilmesinin ileride bu tür olaylardan kaçınılmasına neden olacağının altını çizdi.

Bu olayın Rusya'ya yanlış koordinatlar veren Türkiye'nin hatası olup olmadığı sorusuna Peskov, "Bu koordinatların onaylanmamasıyla ilgili" şeklinde yanıt verdi. ***yeniozgurpolitika.org***

Trump: Nato'ya bağlıyız ama harcamalar paylaşılmalı

ABD Başkanı Donald Trump ile İtalya Başbakanı Paolo Gentiloni dün akşam telefonda görüştü. Gentiloni, geçmişte NATO ile ilgili açıklamaları

kaygıyla karşılanan Donald Trump'a "NATO'nun barış ve istikrar için temel önemde olduğunu" söyledi.

İtalyan hükümetinden yapılan açıklamaya göre İtalya Başbakanı Gentiloni, Trump'la görüşmesinde "Ortak güvenliği ilgilendiren zorluklar ve tehditler karşısında barış ve istikrar için NATO'nun rolünün ve Avrupa-ABD arasındaki işbirliğinin temel önemini" vurguladı.

Beyaz Saray'dan yapılan açıklamaya göre Trump "ABD'nin NATO'ya bağlılığını" dile getirdi ancak tüm NATO üyelerinin savunma harcamalarının yükünü paylaşması gerektiğini de vurguladı.

'Modası geçmiş ittifak'

Donald Trump 20 Ocak'ta başkanlık görevine resmen başlamasından birkaç gün önce Alman Bild ve İngiliz Times gazetelerine verdiği ortak mülakatta NATO'yu "modası geçmiş" bir ittifak olarak nitelemişti. Diğer NATO üyelerinin maddi katkılarının yetersiz kaldığını savunan Trump, bunun ABD'ye haksızlık teşkil ettiğini de söylemişti.

"İtalya'nın kalbimde özel yeri var"

İtalyan hükümetinin açıklamasına göre Gentiloni ve Trump görüşme sırasında, "terör ve radikalizme karşı aralıksız mücadeleye bağlılıklarını" vurguladı. İki lider ayrıca Ukrayna krizine çözüm bulunması, Suriye, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da barış için çabaların artırılması konularını da görüştü. Donald Trump'ın gelecek Mayıs ayında İtalya'nın Taormina kentinde yapılacak G7 zirvesine katılacağı da belirtildi. G7 zirvesinin şimdilik Trump'ın Avrupa'ya ilk seyahati olarak öngörüldüğü vurgulandı. İtalyan basınının görüşmeye yakın kaynaklara dayandırdığı haberlere göre Donald Trump ayrıca "İtalya'nın kalbimde özel bir yeri var. Seçmenlerim arasında çok sayıda İtalyan asıllı Amerikalı bulunuyor" dedi.

haberdiyarbakir.net

Gulî-Cewar-Axa yê Elî-Begê kîye?

Kî bû Gulî-Cewar-Axa?

Gulî-Cewar-Axa general mayorê ordîya Împêratorîya Rûsyayê bû!

Kurê wî Eleşeref-Beg jî general mayorê ordîya Împêratorîya Rûsyayê bû! Ew eslê xweda Zîlî ne,û ji torina mala Kosa ne!

Alayîke(bi Rûsî divêjin "Polk") eskerê Împêratorîya Rûsyayê li ser navê vê malê dihate naskirinê,jêra digotin Şamşadînovskî Polk!

Ji ber ku Şemşedînov nasnavê vê mala mezin bû!

Ev mal isajî li cem dewleta padşê Ûris, dahate naskirinê çawa berpirsyarê temamya Kurdê Pişkavkazê!

Giranîya vê malê hin li cem dewleta padşê Ûris,û hin jî li nava Eşîret û komêd derdorva gelek gelek bû!

Û her usa heleqetîyêd vê malê,li mala Şahê Îranê ra jî hebûn!

Kalkê min Ûsivê Xwedo jî,ku jêra digotin"Ûsiv-Axa",serdewatîyê vê malê bû!

Isa jî Ûsivê Xwedo heval û dostê Varantsov-Daşkov bû,kîjan cîgirê çarê Împêratorîya Rûsyayê"Nîkolayê-Duyemîn"di dereca pişkavkazêda bû!

Û her usa Varantsov-Daşkov, krapê Nîkolayê-Duyemîn bi xwe bûjî!

Bira rehma Xwedayê dilovan li ruhê kal û bavêd me vin!!!

Elîko: PYD beşdarî danûstandinê Cenêva 4-a nabe

Nûnerê ENKSê di Îtîlafê de Fûad Elîko dibêje, di gera Cenêv 4 de hin alî ji komîta Mosko û Qahîre ve dê beşdar bin, lê PYD ne yek ji wan e.

Biryare di 20ê vê mehê de danûstandinên Cenêv 4 di navbera rejîma Sûriyê û Opozîsyona wê bo dîtina çareseriyekê ji kirîza wî welatî re bi serpereştiya Neteweyên Yekbûyî dest pê bikin. Opozîsyonê jî li Riyazê paytexta Siûdiyê şanda xwe destnîşan kir. Nûnerê ENKSê di Îtîlafa Niştimaniya Opozîsyona Sûriyê de û endamê Desteya Siyasî ya Îtîlafê Fûad Elîko ji K24ê re got: “Hêzên navdewletî û Rûsya û li gor biryara navdewletî 2254 dixwazin hin alî ji komîta Mosko û ya Qahîre tevlî şanda opozîsyonê bibin, niha kar bo yekê tê kirin, lê heta niha ti nav nehatine destnîşankirin. Tenê navên şanda Îtîlafê hatine diyarkirin.”

Derbarê pirsa ku PYD di nava komîta Moskoyê de ye, eger e ku PYD di gera vê carê ya Cenêvê de amade bibe, Elîko got: “Ne Îtîlaf, ne Desteya Bilind a Danûstandinan û ne leşker qebûl nakin ku PYDê beşdar bibe, ji ber ku ew dibînin ku PYDê nêzîkî rêjîma Sûriyê ye û ne ji opozîsyonê ye.”

Herwiha Elîko got: “Li Cenêva 4 ji sê aliyan sereke tê de xwedî biryar in, Desteya Bilind ya ku li Riyazê hatiye avakirin, Îtîlaf û komîta leşkerî ya li Astanayê beşdar bûye, ev hersê beş jî niha li Riyazê dicivin û hersê beş jî dibînin ku PYD nayê qebûlkirin.”

Elîko diyar kir, şanda opozîsyonê ji 20 danûstandaran, 20 Şêwirmendên yasayî û 20 lêvegeran pêk tê, Kurd jî di hersê beşan de jî hene.

Derbarê beşdariya nûnerên hêza Pêşmergeyên Rojava di danûstandinên Cenevê de, Elîko got: “Nûnerên leşkerên ku di hindurê Sûriyê de ne û li ser xaka Sûriyê ne dê beşdar bibin, dema Pêşmerge vegere ser xaka xwe, bêgûman dê nûnerên wê jî hebe.”

Elîko diyar kir, li Cenêv li ser sê xalan guftûgo tê kirin, guhartina siyasî, amadekirina reşnivîseke destûrê û amadekirina qanûna hilbijartinê. *kurdistan24.net*

Partiyeke Alman bo piştgiriya HDPê hat Tirkiyê

Ji Partiya Çepgir ya Almanan lijneyek, bo piştgiriya HDPê bikin hatin Tirkiyê. Lijneyê li Stenbolê civîneke çapemeniyê lidarxist û di civînê de gotin; girtina hevserok û parlamenterên HDPê bi tu awayî nayê qebûl kirin. Parlamenterên Alman ragihandin ku ji Encûmena Ewropayê, lijneyeke ku ji 30 kesan pêk tê dê di maweya referandûmê de bo çavdêriyê werin Tirkiyê.

Li Stenbolê li avahiya bajêr ya HDPê bi beşdariya hevserokê Partiya Çepgir ya Almanyayê Bernd Rîexinger, hin parlamenterên Alman û yên HDPê, civîneke çapemeniyê hat lidarxistin. Rîexinger di civînê de ragihand ku; wan bo bi hevserokên HDPê Selehetîn Demîrtaş û Fîgen Yuksekdag re hevdîtineke pêkbînin serî li Wezareta Dadê dane, lê ev xwesteka wan ji aliyê Wezaretê ve nehatiye qebûlkirin.

Hevserokê Partiya Çepgir ya Almanyayê Bernd Riexinger ji K24ê re wiha axivî: "Ez dixwazim bêjim ku girtina Demîrtaş ,Yuksekdag û parlamenterên din ên HDPê bi tu awayî nayê qebûlkirin. Ji bo ku parlementerên girtî serbest bên berdan em ê li Ewropayê jî raya giştî agahdar bikin."

Rexînger got, Ji ber ku parlamenterên HDPê di zindanê de ne, referandûma meha Nîsanê ya ku bo guherîna destûrê dê were kirin, dê di rewşeke antîdemokratîk de bê kirin. Û ji lewra ji Encûmena Ewropayê, lijneyeke ku ji 30 kesan pêk tê dê di maweya referandûmê de bo çavdêriyê werin Tirkiyê.

Parlamenterê Partiya Çepgir ya Alman Andrej Hunko jî di civînê de bi heman awayî rexneyên xwe anî ziman: "Em ji bo ku piştgiriya wekîlên girtî yên HDPê bikin û her wiha ji bo çavdêriya referanduma ku dê di meha Nîsanê de bê lidarxistin hatin vê derê. Rêya berev referandumê ve gelekî bi arîşeye. Di rewşa awarte û di rewşên bi vî rengî de lidarxistina referandûmê biryareke ne rast e."

Parlamentera HDPê ya Diyarbekirê Feleknas Uca jî derbarê referandûmê de wiha got: "Referandûm bîryareke siyasî ye. Esasen di rewşa awarte de referandûm nayê kirin. Tenê di sîstemên dîktatorî de tiştên wisa tên kirin. Ew dixwazin bi destê zorê siyaseta xwe li ser vî gelî ferz bikin. Em jî dibêjin çi dibe bila be heta ku yek kes ji me bimîne jî em ê dev ji meseleya xwe bernedin. Em ê vê xebata xwe berdewam bikin." Uca, da zanîn ku di gel zext û zorên li ser partiya wan tên meşandin li Ewropayê gelek kampanyayên piştevaniyê jî bo wan tên birêvebirin û ew bi hêvî ne ku ev kampanya bi awayeke berfirehtir werin domandin. *kurdistan24.net*

Bêwar Barî Teyfûrî

Dimeşim.

Kurdim bi morim
Kevnarim
Dîrokêda alvanim
Pêşengê gelan mêrxasê deman
Şervanê cîhana bindestim
Hemberî dagirkerîyê koledarîyê radiwestim
Banga Şêx Seîdim
Tevî şoreşê berz dibim
Li meydana werîsa dişewtînim
Wekhevîyê mirovanra ez dixwazim
Hemberî cîhana hov têdikoşim.

Daxwaza Qazîme ala milmilandî
Li Mehabadê hildigirim
Bi xwîna xwe a sor
Navê Kurtdistana pîroz
Li ser nexşa cîhanê
Bi cesaret mor dikim
Ez kurdim şoreşkerim bi serhildanan dimeşim.

Qasimlome şerefa gelê kurdim
Bi zanebûn êrîşî neyar dikim
Rêça Berzanîda bi îsrarim
Bi biryarim
Dewa mafê xwe ji cîhana durrî dikim
Rizgarîyê mirovahîyêra îlan dikim
Demê şîret dikim
demê
Ez kurdim têdikoşim bi berxwdanan dimeşim.

Leyla Zaname ala reng-rengî li xwe dipêçim
Bi kurdî peyva azayê dihunim
Sembola azaya geşim
Miletekî bindest kevneşop temsîl dikim
Bi kurdî êrîş dikim li ser cîhana hov
Dijî hovîtîyê mertalim
Kulma xwe li ser hovîtîyê raste-rast hildikutim
Ramana dujmin batînê neyar zelal dikim
Ez kurdim têdikoşim bi berxwedanan demêra li meydana dimeşim.

Amedime ,Hewlêrîme ,Zaxo ,Dohok,Şengalîme
Efrîn ,Urfa,Makû, MAHABAD Kurdistanîme
Hewara nûjenbûna dîrok û jîyana kurdîme
Naveroka serkeftina hemdemîme.
Bi bawerî pêşerojê silav dikim.

Şivanê Perwerim strana dibêjim dengbêjim
Lê welatê xweda mêvan û penaberim
Bilbilê azayême
Awaza tembûrê Feqîyê Teyrame
Sîmfonîya helbesta Cegerxwîn
Hest û nefesa netewim
Bi kilama êrîşî ser neyar dikim
Kurdim şoreşgerim bi berxwedanan dimeşim.

Ahmedê Xanîme bangdêrê yekbûna
Kurdê arîme
Hewara berxwedana welatekî belabûyîme
Vejîn û nûjenbûna kurmancîme
Vê oxrêda avangard û xêrxwezê netewîme
avakar û parazvanê
Welatekî dîrokîme
Bawerîya azayême
Kurdistana xweser ava dikim
Cihanek azad îlan dikim
Demê serarast dikim
Azaya pîroz bi kurdî dixemlînim
Êş û jana dilê dagirkerim
Pêşengê wekhevîya mirovan ezim
Li Kobanê li Efrînê li Cîzîrê
Dengê pêşeroja geşim
Rengê jîyanê
Rewşa cîvaka vedugehirim
Hewldanê wekhevîyême
Ronahîya pêşeroja mezlûman
Rênîşê jîyana hevbeş ezim
Dîrokê ji nûva zindî dikim
Serxwebûnê
Mafê rewa radigihînim
Koletîyê
dagirkerîyê
desthilatdarîyê
Qebûl nakim
Rêwîyê dîroka kevnar ezim
Raperîna demê ezim
Demê perwerde dikim
Dengê pêşerojê ezim
Hemberî dêmokratîya derew bi pine radiwestim
Ez kurdim têdikoşim bi serhildanan dimeşim
Vê oxrêda serbest û serfîrazim…
* * *
Gelê ku hevdura dike îxanetê
Nakene rûyê wî dibe dîlê xelqê

2016.30.10.

Projeyên Îngilîs li Kurdistanê – 1

Xwendevanên delal, em ji rêzenivîsa ”Berhemên kurdzanên me” vê carê beşek ji cildeya 2an ya berhema zanyarî ya kurdzanê mezin profêsor M. Lazarev ya bi sernavê ”Împêrîyalîzm û pirsa kurdan (di salên 1917-1923)” raberî we dikin. Îro em beşa pêşin a bi sernavê ”Projeyên Îngilîs” raberî we dikin.

Her sê cildeyên profêsor M. Lazarev ji alîyê Têmûrê Xelîl da ji rûsî hatine wergerandin, herduyên pêşin çap bûne, ya 3an heta niha jî çap nebûye, lê bo çapê amade ye.

Rêvebirê bernameyê û wergera ji rûsî:

Têmûrê Xelîl Berhemên kurdzanên me – 74

Wek ku tecrûbeya mehên pêşin yên hukumdarîya Îngilîs li Îraqê dane xuyanîkirin, tenê bi karanîna mecalên eskerîcendirmeyî va ew pirsdanîn nikaribû bihata safîkirinê ne di aspêkta hundurîn da, ne jî ya der va da. Serhildana sala 1920-î nîşanî serokatîya Împêratorîya Brîtanîyayê kir, ku pêwîst e bi lez bingeha “dîwarê” sîyasî çê bikin bona bikaribin rêjîma xwe ya dagîrkarîyê li Îraqê bi ser xin. Ew yek him derheqa temamîya welêt da bû, him jî derheqa mentîqên kurda da bû. Gerekê sîstêma sîyasî ya bi hêz û kardar bihata rikinkirinê, ya ku gotî bibûya kefîltîya serketina berjewendîyên împêrîyalîstên Brîtanîyayê li Îraqê, herwiha li Kurdistana Başûr jî. Ew problêmeke sade nîbû, xwesma “para wê ya derheqa kurda da”, ji ber ku bilî dijwarîyên “tabiyî”, ku me derheqa wan da çend cara gotîye û gelek kesên ji der hatî jî di nav peywandîyên xwe tevî eşîrên kurda ew yek ser xwe texmîn kirine, herwiha lazimayî pêşda dihat bi rewşa li Kurdistana Rohilatê, Roavayê û Bakûr ra hesaba rûnên, ku wan dema rewşeke tevlihev û ne dîyar bû. Ew problêm gerekê bi du dereca bihatana safîkirinê: ji alîyê serokatîya Brîtanîyayê li Îraqê û serokatîya sîyasî ya here bilind li Londonê û Dêlîyê.

Ber dîwana Brîtanîya dagîrkar pirseke sext û dualî sekinîbû: goveka (çap, menzîl, çarçove) gêografî ya wê para Kurdistanê kivş bikin, ku kurd de`w dikirin, û bi wê ra jî-cûrê serkarîkirina wê. Ew herdu jî karekî nû û pir dijwar bûn, ji ber ku Îngilîs hîç cara di aspêkta praktîk-sîyasî da rû bi rû rastî pirsa kurda ne hatibû. Derheqa Kurdistanê da her tenê tiştek ber çava bû, ku ew di nav Tirkîyê û Farizistanê da hatîye perçekirin. Îngilîs û dewletên Roavayê yên mayîn, ku destbi safîkirina problêma kurda kirin, tenê berjewendîyên xwe dane ber çava û ji ber wê jî di destpêkê da sîyaseta dijî daxazên gelê kurd meşandin.

Arnold Wîlson berî gişka pêşnîyara safîkirina pirsa kurda li Îraqê kir. Cîyê sereke di nav wê da qedera navçeyên bakûr yên Îraqê bûn, ku kurd lê diman. “Wilayeta Mûsilê û Dêre-Zor,- ewî 20ê sibatê sala 1919a ji wezîrê di alîyê pirsên Hindistanê ra nivîsîye,- gerekê bikevine nava teşkîla Îraqê, herwiha ew perçên Kurdistanê jî, ku niha dikevine nava wilayeta Mûsilê û yên ku nakevine nava dewleta Ermanîstanê ya pêşdemê, ango temamîya hewza Zaba Mezin”, û vira gerekê warekî peyda bikin bona cîwarkirina aşûrîya, “eger ew dil bikin vegerin”. “Kese gotî” sînorê bakûr yê Mûsilê gerekê di navbera çemê Zaba Mezin û derya Wanê ra derbaz bibe, ango A.Wîlson pêşnîyar dikir temamîya Sûrîya Rohilatê (perçekî wê da jî kurd hebûn) û piranîya para Anatolîya Başûr-Rohilatê bikine bin hukumê Îngilîs, ku hema bêje hemû binecîyên wê kurd bûn

Çi ku dimîne derheqa alîyê pirsêyî sîyasî da, A. Wîlson ser vê bawerîyê bû: “Pirsa avtonomîyake çawa bidne kurdên Kurdistanê, diha rind e bihêlin ser me, lê ne ku ser konfêransa aşîtîyê. Lê eger statûya cihê bidne Kurdistanê, vira gerekê pênc wilayet hebin”. Bi bawerîya wî, ne ku “mîrê ereba”, lê komîsarê Brîtanîyayê yê tewrebilind gerekê serokatî li hemû Îraqê bike.

1. Wîlson li Parîsê ew projeya safîkirina pirsên Îraqê û kurda raberî dêlêgasyona Brîtanîyayê kir. Ewî pirsa derheqa sînorên bakûr yên wilayeta Mûsilê kiribû nava para dewleta ereba li Îraqê: gerekê navça Cizîrî-Îbin-Omar (Cizîra niha), Nisêbîn, Ûrfa û Dîyarbekir biketana navê, ango, temamîya para başûr ya Anatolîya Rohilatê an jî Kurdistana Başûr-Roavayê. Wîlson bi xwe ser wê bawerîyê bû, ku mîsîya wî ya li Parîsê, ku gorî daxaza bi cûrê “Îngilîs-Hindîyê”(54) qeydekirina problêma Îraqa piştî şêr bû, wê bi ser keve. Li konfêransê, ewî nivîsî ye, “pirsa derheqa Kurdistanê da paşda hate êxistinê bi pêşnîyara me, ku emê li Kurdistana Başûr dewleta kurda ya avtonom saz bikin bin serokatî û parastina Brîtanîyayê”(55). Lê rastîyê, pirs diha sext bû û derheqa wê da emê paşê gilî bikin.

Bi vî awahî, projeya Wîlson li bingehê xwe va ya dagîrkarîyê, bindestkirinê û dijî kurda bû. “Înglo-Hindî”, ku bi serokatîya A.Wîlson pêşnîyar dikirin menzîla wilayeta Mûsilê fire bikin, eşkere destdirêjaya piranîya wê mîrata Ottomanîyê dikirin, ya ku bi peymana Sayks-Pîkoyê para Fransîyayê ketibû û ji alîyê Îngilîsa da hatibû zevtkirinê, ji ber ku axa wan dera bi stratêjî û aborî gelek giranbuha bû û lingê tu eskerekî îngilîs heta wî çaxî li wî erdî ne ketibû. Paşê, bêy ku sozê xwe bi cîh bînin, ku Îngilîs dema şêr dabûne ereba, li temamîya Îraqê ne ku milet gerekê hukumdarîyê bike, lê Brîtanîya dagîrkar. Hela di ser da jî, kurd gerekê dest ji xeyalên xwe yên ji bo serxwebûnê bikişînin. “Tiştê herî baş”, ku pêşnîyar dikirin, ew bû, ku avtonomîyake vir-derew raberî wan dikirin ya bin kontrola Brîtanîyayê, ew jî pêşda hatibû biryarkirin, ku ew gerekê erdekî yekgirtî da nîbe û serokatî jî gerekê bin destê serekên kurda yên berdevkên wan bin. Pirsa derheqa paşdavegerandina aşûrîya jî hate bikaranînê bona îngilîs bikaribin bi hêsanî kontrolîyê li ser kurda bikin(56).

Tiştê sereke di nava derbazkirina sîyaseta Îngilîs ya “perçe bike, ku bikaribî xwedî lê derkevî”, hindava pirsa kurda da ew bû, ku wana yekîtîya gelê kurd di goveka Kurdistana Başûr û herwiha yên perçên mayîn da jî înkar dikirin. Serdar Ê.Noel dema li Suleymanîyê bû (destpêka sala 1919a), têorîyake tam amade kiribû derheqa wê yekê da, ku kurd miletekî pîre-pîrebûyî ye (ji hev dûr ketin, li hev ne kirin), nikare di hêla sîyasî da bibe yek û bona berjewendîyên temamîya gelê xwe kar bike. Ewî tevrabûna azadarîyê ya piştî şêr li Kurdistanê bi “teyfebazîya (helekarî) qebîltîyê” va girê dida, lê ne ku bi hişyarbûna milet va. Ewî dida kivşê, ku kurd timê jî ji ermenîya, ereba,”xelqê Mûsilê” (endamên gelek sêktên xaçparêzîyê yên wilayeta Mûsilê) hiz

ne kirine, ji wan aciz in, lê wê yekê ra tevayî (gorî pirsdanînên sîyaseta Brîtanîyayê ya wê demê li Îraqê) ser wê bawerîyê bû, ku di navbera kurda û aşûrîya (him dîndarên nêstorîyan, him jî yên sîroxaldey) da dilreşî tune. Bi fikra Noel, kurd zef dixwestin zapitekî Îngilîs yê sîyasîyî usa serokatî li wan bike, “ku mêla wî li ser kurda be” û “bin hukum û îdêya ereba” nîbe.

Projeya Noel pêşnîyar dikir xerîta wê para Kurdistanê bipejirînin, ku gerekê biketa di bin hukumê Împêratorîya Brîtanîyayê. Piranîya perçê Kurdistana Başûr dikete nava wilayeteke cihê, bi navbenda Suleymanîyê, ku mentîqên Nehrî, Rêwandûz, Akra, Erbîl, Kêrkûk, Kifrî, Xaneqîn jî diketine nave. Mûsil bû navbenda wilayeteke usa, ku piranîya wan binecîyên kurd û xaçparêz bûn, ku nav hev da diman. Kurdistana Roava jî wek wilayeteke cihê dihat damezirandin bi navbenda Dîyarbekirê, ya ku gerekê bi “Pîjê Mûsilê” va ji Kurdistana Başûr bihata qetandinê. Noel ser wê bawerîyê bû, ku tenê bi vî awahî dikaribûn dilê binecîya bikirin û hukumê navdarên wek Şêx Mehmûd, Şêx Barzanî û seîd Taha kontrol bikin. Fikra Noel derheqa wê yekê da jî balkêş e, ku gerekê temamîya axa kurda ya Anatolîya Rohilatê biketa nava erdê Kurdistana Bakûr, ku ji alîyê Îngilîs da dihate kontrolkirinê(57).

Projeyên Wîlson û Noel hema bêje weke hev bûn, xwesma di wan xala da, ku dixwestin temamîya Kurdistana Başûr û Bakûr bikine bin kontrola Brîtanîyayê û serxwebûna ereba û kurda lap dihate înkarkirinê. Mêtodên raberkirî jî yên bona gihîştina wan armanca weke hev bûn: jihevçûna sîyasî li Kurdistanê ser dereca berê bihêlin û hîn kûrtir bikin, di her mentîqekê da serekeşîrên usa hilbijêrin, ku ji gotina zapitên sîyasî yên Brîtanîyayê derneyên, û bingehê amade bikin bona berîhevdanên ser bingehên êtnîkîyê û dîndarîyê, yên ku gerekê dema lazim karê îngilîsa di hêla hukumdarîya li ser vê navça Rohilata Nêzîk ya nerehet da bida hêsakirinê.

“Înglo-Hindî” hema bi wî awahî jî him li Bexdayê, him jî di navçeyên kurda yên Îraqê û Tirkîya Başûr-Rohilatê kar kirin. Rewş carna wana mecbûr dikir taktîkê biguherînin, hinek xalên bernama xwe derxin, an jî yên nû raber bikin, lê sîyaseta bingehîn di pirsa kurda da wek berê dima. Rasterêkirin (korêktorî) ji Londonê dihat û wan pirsa va girêdayî bû, ku derheqa sîyaseta bilind da bû, ku carna “Înglo-Hindî” piş guhê xwe va davîtin. Lê dewsa wê ewana hewl didan bi lez rê û dirba bibînin bona karê dagîrkirina Kurdistana Başûr bidne hêsakirinê. Û di nav wan rê û dirba da cîyê pêşin çêkirina rêyên hesin digirt

Hela di meha çirîya paşin sala 1918a komîsarê Brîtanîyayê yê herî bilind pirsa derheqa çêkirina rêyên hesin xistibû rojevê, yên ku gerekê alî pêşketina navçeyên Kifrîyê, Kêrkûkê, Altinkyoprîyê, Erbîlê, Rahnîyê û Suleymanîyê bikirana, ku xwedî erdên rêj û ekindar bûn û li wan dera piranî ceh û titûn dihate çandinê. Lê armanca projeyê ya sereke tiştekî dinê bû: ew riya hesin gelekî lazim bû bona pêkanîna kontrola Îngilîs li ser Kurdistanê. Ji ber wê jî wezîreta eskerî ya Îngilîs bêy tu gilî-gotina ew proje pejirand. Komîsarê tewrebilind, ku lazimaya çêkirina wê riya hesin mak dikir, nimûna rewşa wî cûreyî ya li ser sînorê Hindistanê yê bakûr-roavayê anî ber çava, lê bi gotinên wî “kurd bi jêhatina xwe ya şerkirinê va ber wan dadixwin (ji wan kêmtir in)”(58).

Ev himberîhevkirin tiştekî textbext nîbû. Piştî çend meha wezîrê di dereca karên Hindistanê name ji cîgirê qiral ra şand û di wê da bîrbawerîyên xwe digot derheqa çend problêmên Kurdistana Îraqê da (derheqa serhildana li Suleymanîyê, derheqa çêkirina riya hesin da, ku ew ne dijî wê bû, derheqa wê da, ku bona serkarîkirina Kurdistanê gerekê dewleteke kurda ya avtonom saz bikin bi şêwrdarê sîyasî yê Brîtanîyayê va) û awa dawî li nima xwe anîbû: “Tiştê herî dawî”, ku em dixwezin li bakûr-rohilata Îraqê hel bikin,- “ew problêma ser sînor ya bakûr-roavayê ye”(59).

Himberîhevkirina rewşên li navçeyên kurda û afxanîya-pûştûna da berî her tiştî derheqa wê yekê da dibêje, ku nêta komên Îngilîs yên serokatîkir hebû gelê kurd usa perçekirî bihêle. Tu şik tunabû, ku London bi çavekî dijminayî li her cûre serxwebûna kurda dinihêrî. Û bi wî awahî jî berbirî serxwebûna Afxanistanê dibû û ji ber wê jî hema wê salê -1919a îngilîsa dijî wana şerekî giran danîn. Wek xuya bû, dîwana Îngilîs ya dagîrkar turuş ne dikir hukumdarîya ku li ser eşîrên pûştûna yên bakûr-roava Hindistanê bi kar anîbû, hindava kurda da jî bi kar bîne. Wî çaxî li ser sînorê tevî Afxanistanê zonake eşîra ya taybetî hatibû çêkirin, ku ji navbendê dihate serkarîkirinê, lê dîsa jî eşîr di karên xwe yên hundurîn da azad bûn(60). Sazkirina tiştekî awa li Îraqê dikaribû bibûya sebeb, ku Kurdistaneke serbixwe bê damezirandinê, ango dewleteke usa, ku wê ji bin hukumdarîya Brîtanîyayê der bima.

Bi vî awahî, raberkirina pirsa derheqa çêkirina rêyên hesin li Kurdistana Îraqê, ku armancên wê yên dagîrkarîyê û stratêjîyê hebûn, daxazên împêrîyalîzma Brîtanîyayê li Kurdistana Başûr derxistine ser avê. Lê heta destpêkirina çêkirina riya, demeke dirêj hebû. Lê ji wê jî giringtir ew bû, ku dîwana Brîtanîyayê gerekê tabîyên xwe li navçeyên kurda da bida mehkemkirinê û pêşeroja xwe biryar bikira.

Karekî usa -ew safîkirina pirsa derheqa qedera aşûrîyên koçbar da ne, ku îngilîsa ji navça Ûrmîyayê ew mihacirî kampa li ber çemê Dîyalayê, rex bajarê Baakûbê kiribûn. Bilî sazkirina desteyên ji aşûrîya yên çekdar, ku derheqa wan da me îdî gotîye, lazim bû binecîyan jî bi cî bikin. Projeya cîwarkirina aşûrîya li bakûrê wilayeta Mûsilê, ango di Kurdistana Navbendî da, ku bi armanca dagîrkarîyê û derketina dijî kurda dihate kirinê, û bi heyetîya xwe va dikete nava çarçova sîyaseta “perçe bike, bikaribî zevt bikî”, bû têmake minaqeşê û ew proje hate hesabkirin wek ya provokasyon. Mîsyonêrê Îngilîs û zaneyê problêmên aşûrîya W.Wîngrenê “aqilmend” A.Wîlson dida hesandinê, ku dema raqetandina aşûrîya ji bakûrê Îranê dikare qerebalix û tevlihevî çê be. Wî pêşnîyar dikir wana mihacirî Kanadayê bikin (!). Lê bi bawerîya wî, ya here baş ew bû, ku hêvîya xwe daynine li ser aşûrîyên cîlo(61), wana derxine dijî kurda û bispêrine wan ku bin serokatîya Brîtanîyayê karê cendirmetîyê bikin(62).

Serekê kampa aşûrîya li Baakubê gênêral Ostîn jî pêşnîyar dikir, ku gumana xwe daynine li ser aşûrîyên cîlo û berk wan deng û basên “xêrnexweza” înkar bikin, ku xudêgiravî Wîlson dixweze aşûrîyan bike bin hukumê kurda(63).

Dûmahî heye

Barzanî û Fallon şerê DAIŞê gotûbêj dikin

Wezîrê Bergîriyê yê Brîtanyayê Michael Fallon di roja duyem ya serdana xwe bo Hewlêrê ligel Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî civiya.

Li gor zanyariyên K24ê, şerê DAIŞê û Mûsil ji piştî DAIŞê tewerên sereke yên civîna Barzanî û Fallon in.

Wezîrê Bergîriyê yê Brîtanyayê duh gihêştibû Hewlêrê û di konferanseke rojnamegerî de girîngî da rola Pêşmerge û ragihand, Pêşmerge çespand ku azatirîn hêz e li hember DAIŞê.

Herwiha Fallon got: "Brîtanya perwerde û rahênankirinê bi 7 hezar Pêşmerge kiriye û di hevkariya bo Pêşnerge jî berdewam dibe. Derbarê kontrolkirina Reqayê de jî Fallon got: "Heta werzê Buharê bê, bajarê Reqayê bi tevahî dorpêç dibe, piştre jî êrîşa ser bajêr dest pê dike." Li gor Fallon, Reqa bajarekî ji Mûsilê biçûktir e, lê diyar e DAIŞê bi tund bergîriyê lê dike, ji ber wê yekê operasyona Reqa gelek bi hûrî hatiye dariştin, weka çawa ji Mûsilê re jî hatibû dariştin. Bi azadkirina Reqayê ji piştî Mûsilê re, dibe destpêka bidawîbûna vê rêxistinê."

kurdistan24.net

Nesir El Herîrî serokatiya şanda opozîsyonê dike

Şanda opozîsyonê ji bo Cinêvê hate destnîşankirin û wê Mihemed Sebra wê mezinê danûstandkaran be, û serokê şandê jî wê Nesir El Herîrî be. Berdevkê desteya bilind ya danûstandina Salim El Muslet got, civîna opozîsyonê li paytexta Siûdiyê I Riyadê berdewam dike û ewê di nava çend saatan de, nevê hemû endamên şandê ji bo CInêv 4 diyar bikin. Di nava şanda opozêsynê de, wê hemû aliyên siyasî cih bigirin, her wiha wê aliyên çekdar jî beşdar bibin. Şand wê ji 20 endaman û 20 rawêjkarên siyasî û qanûnî pêk were. Heta niha diyar nebûye ka wê opozîsyona ser bi Mosko û Qahîre ve beşdar bibin lê na.

Şanda opozîsyonê ji bo Cinêvê hate destnîşankirin û wê Mihemed Sebra wê mezinê danûstandkaran be, û serokê şandê jî wê Nesir El Herîrî be.

Berdevkê desteya bilind ya danûstandina Salim El Muslet got, civîna opozîsyonê li paytexta Siûdiyê I Riyadê berdewam dike û ewê di nava çend saatan de, nevê hemû endamên şandê ji bo CInêv 4 diyar bikin.

Di nava şanda opozêsynê de, wê hemû aliyên siyasî cih bigirin, her wiha wê aliyên çekdar jî beşdar bibin.

Şand wê ji 20 endaman û 20 rawêjkarên siyasî û qanûnî pêk were.

Heta niha diyar nebûye ka wê opozîsyona ser bi Mosko û Qahîre ve beşdar bibin lê na.

avestakurd.net

"Em hikûmeta Sûriyê û Kurdan li hev tînin"

Wezîrê Derve yê Rûsyayê Sergey Lavrov piştrast kir ku ew di navbera hikûmeta Sûriyê û kurdên Sûriyê de navbeynkariyê dikin.

Lavrov ji bo rojnameya Izvestiyayê axivî û got, Rûsya ji bo ku Sûriye perçe nebe hewl dide ku di navbera hikûmeta Sûriyê û kurdên Sûriyê de nêrîneke hevpar pêk bîne.

Lavrov destnîşan kir ku rayedarên hikûmeta Sûriyê û nûnerên kurdên Sûriyê di 2016an de bi navbeynkariya Rûsyayê 4 caran hevdîtin kirine û got, ev hevdîtina hinek caran rasterast, hin caran jî bi rêya navbeynkaran pêk hatine.

Lavrov piştrast kir ku hikûmeta Sûriyê bi berpirsên YPGê re jî hevdîtin kiriye. Sergey Lavrov her wiha diyar kir ku potansiyela rêveberiya Şamê û kurdan heye ku li hev bikin. Wezîrê Rûsî da zanîn ku gelek qadên hevpar ên her du aliyan hene û got, hevdîtinên di navbera wan de jî bi aliyekî erênî de pêş dikeve. Lê Lavrov neda zanîn ka di hevdîtinan de behsa sîstema federalî li Sûriyê hatiye kirin yan na.

avestakurd.net

YNKê civîna bi PDKê re bi erênî binav kir

Li gor daxuyaniya dawî ya civîna îro ya Yekîtiya Niştimaniya Kurdistanê (YNK), biryar e guhartinê di pişkên xwe yên postên hikûmeta Herêma Kurdistanê û Bexdayê de bike, herwiha guhartinên navxweyî jî bike.

Di daxuyaniyê de, Polîtbîroya YNKê de amaje bi dawî civîna di navbera wê partiyê û Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) kir û encamên civînê bi erênî binav kir. Hevdem jî amaje bi bi civînên ligel aliyên din yên siyasî bo çareserkirina pirsgirêkên naxweyî, destûr û yasa û aborî kiriye.

YNKê di daxuyaniya dawî de tekezî li ser berdewambûna civîna Polîtbîroyê dike û ragihand, roja pêncşema bê 16 Sibatê careke din bo gotûbêjkirina "Nexşeya YNKê" bo çareserkirina pirsgirêkên navxweyî dicive.

Civîna Polîtbîroya YNKê bi serpereştiya Cîgirê Yekem yê Sekreterê Giştî yê YNKê Kusret Resûl Elî birêve çû, ku piştî 5 mehan ev cara yekem e herdu baskên YNKê bi hev re dicivin, lê Cîgirê Duyem yê Sekreterê Giştî yê YNKê Berhem Salih beşdarî civînê nebû. Roja 1 Îlona 2016an de bi serpereştiya cîgirên Sekreterên Giştî Kusert Resûl Elî û Berhem Salih "Navenda Biryarê" yê wê partiyê hate ragihandin.

avestakurd.net

Civîna Barzanî û wezîrê berevaniya Brîtanya destpê kir

Civîna serokê herêma Kurdistanê û wezîrê berevaniya Brîtanya li binkeya serokatiya herêma Kurdistanê destpê kir.

Îro 12.02.2017ê civîna serokê herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî û wezîrê berevaniya Brîtanya Michael Fallon li Pîrmamê destpê kir û tê pêşbînî kirin ku di civînê de çend pirsên ku derbarê şerê dijî rêxistina terorîst a DAIŞê û peyvendiyên leşkerî yên di navbera Brîtanya û herêma Kurdistanê de bên gotûbêj kirin. Michael Fallon şeva borî geheşte paytexta herêma Kurdistanê Hewlêrê û îro serê sibê li gel serokwezîrê herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî hevdîtinek pêkanî.

BasNews

Asayîşa PYD 8 girtiyên ENKS serbest berdan

Îro, Asayîşa Rêveberiya Xweser li Zindana Elaya 6 endam û serkirdeyên ENKSê serbest berdan ku 4 kes ji wan ji 15ê Tebaxa 2016an ve, di dema pêşwazîkirina cenazeyê pêşmergeyê şehîd Hebîb Qedrî de hatbûn girtin. Lê tenê rojnamevan Alan Selîm hîn di zindanê de girtî maye. Di heman demê de jî Asayişa Efrînê li Rojavayê Kurdistanê 2 endamên ENKSê serbest berdan ew jî Izet Kurdî, û Ehmed SÎdo ne.

Îro, Asayîşa Rêveberiya Xweser li Zindana Elaya 6 endam û serkirdeyên ENKSê serbest berdan ku 4 kes ji wan ji 15ê Tebaxa 2016an ve, di dema pêşwazîkirina cenazeyê pêşmergeyê şehîd Hebîb Qedrî de hatbûn girtin. Lê tenê rojnamevan Alan Selîm hîn di zindanê de girtî maye. Di heman demê de jî Asayişa Efrînê li Rojavayê Kurdistanê 2 endamên ENKSê serbest berdan ew jî Izet Kurdî, û Ehmed SÎdo ne.

avestakurd.net

Li Mêrdînê qedexeya derketina derve hate ragehandin

Bi armanca operayonên li dijî endamên Partiya Karkerên Kurdistanê(PKK) li 22 gund û 9 taxên bajarê Mêrdînê qedexeya derketina derve hate ragehndin.

Derbarê qedexeyê Walîyeta Mêrdînê daxuyaniyek belav kir tê de ragehand ku, li taxên Aytepeya Omeriyan, Yardere û Ahmetliya Artukluyê, Îlkadim, Yavrukoy, Buyukardeş, Kuçukardeş û Akarsuya Nisêbînê qedexeya derketina derve hate ragehandin.

Li go daxuyaniya Walîyeta Mêrdînê qedexeya derketina derve îro saet 6 destpêdike heta demek ne diyar, herwiha daxuyaniyê da zanîn ku, operasyon bi armanca parastina mal mulkên welatiyan pêk tê.

Tê zanîn ku, ev ne cara yekemîn ku, qedexeya derketina derve li navçeyên bakur têne ragehandin, berî niha çendîn car bi armanca şerê endamên PKKê operasyon hatine pêkanîn.

BasNews

Li Wanê 16 kes hatin binçavkirin

Li bajarê Wanê yê Bakurê Kurdistanê 16 kes bi tuhmeta PKKê hatin binçavkirin.

Polîsên dijî terorê yên Wanê îro operasyon pêk anîn û bi ser malan de girtin, di encamê de 16 kes bi hinceta endamtiya PKKê binçav kirin.

Kesên ku hatine binçavkirin wekî baskên ciwanan a PKKê nav bajaran de tên tohmetbarkirin û lêpirsîna wan di Rêveberiya Asayîşa Wanê berdewam dike.

Herwiha ji aliyekî din ve, îro li bajarê Stenbolê jî hejmarek zêde polîs operasyoneke berfireh pêk anîn û bi ser 26 kargehan de girtin. Hat zanîn xwediyê kargehan bi alîkarîkirina pereyan ji bo PKKê tên tohmetbarkirin.

Derbarê hejmara binçavkiriyan de ti agahî nehate dayîn. ***kurdistan24.net***

Hevdîtina Barzanî û Wezîrê Berevaniya Brîtanyayê bidawî bû

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçirvan Barzanî û Wezîrê Berevaniya Brîtanyayê Mishael Fallon bidawî bû.

Wezîrê Berevaniya Birîtanyayê Michale Fallon doh bi şev gihişte Firokexaneya Navdewletî ya Hewlêrê û ji aliyê berpirsên Herêma Kurdistanê ve hate pêşwazîkirin.

Fallon îro danê sibê di yekemîn hevdîtina xwe de ligel Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî civiya.

Brîtanya yek ji welatên hevpeymaniya li dijî DAIŞê ye. Zêdetirî 80 rahênerên leşkerî yên birîtanî li Hewlêrê ne û perwerdeya serbazî didin Hêzên Pêşmerge. Herwiha Brîtanya di şerê li dijî DAIŞê de alîkariyê dide pêşmerge.

Peyamnêrê Rûdawê Senger Ebdurehman ragihand, ku di hevdîtina Barzanî û Fallon de behsa peşhatên di şerê DAIŞê de hatiye kirin, rewşa operasyona Mûsilê û pêwîstiyên Hêzên Pêşmerge hatine nirxandin. Peyamnêrê Rûdawê da zanîn, ku hikûmeta Herêma Kurdistanê ji Wezareta Berevaniya Brîtanyayê jî daxwaza berdewamkirina alîkariyan kiriye.

Hêjayê gotinê ye, ku Michael Fallon piştî vê hevdîtinê ji aliyê Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî ve hate pêşwazîkirin. ***Rûdaw***

Komîsyona Hilbijartinan ya Iraqê daxwaza alîkariyê ji Pêşmerge dike

Komîsyona Hilbijartinan ya Iraqê daxwaz ji Pêşmerge kir di tomarkirina navên xwe de alîkariya komîsyonê bikin. Berpirsê Komîsyona Hilbijartinan ya Iraqê li bajarê Silêmaniyê, Hawrê Tofîq îro di civîneke rojnamevaniyê de ragihand, ji ber ku Pêşmerge di şer de, ji bona tomarkirina navê pêşmergeyan dê endamên komîsyonê serdana eniyên şer bikin.

Hawrê Tofîq daxwaz ji Pêşmerge kir di vî warî de alîkariya komîsyonê bikin. Beriya niha Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî ferman dabû hêzên Pêşmerge, asayîş û polîs navê xwe bo hilbijartinan tomar bikin. Hilbijartinên giştî li Kurdistanê meha Mijdara îsal tê kirin. ***BasNews***

Asayişa Hewlêrê grûpeke DAIŞê desteser dike

Rêveberiya Asayîşa Hewlêrê grûpeke ji 5 kesan ku ser bi DAIŞê ye desteser kir û li gor zanyariyan, ew kes bi niyaz bûn xwe bigihînin nava çekdarên DAIŞê.

Asayişa Hewlêrê ligel belavkirina nav û wêneyên wan 5 kesan, ragihand jî "Piştî çavdêrîkirin û lêkolînên bi hûrî me karî wan 5 kesan desteser bikin, ku bi niyaz bûn biçine Hiwêce û pêwendiyê bi çekdarên DAIŞê re bikin."

Asayişa Hewlêrê navê wan 5 kesan belav kir:

Terorist: Hawar Yûsif Ebdilkerîm.

Terorist: Hilmet Omer Osman Ehmed.

Terorist: Hanî Îbrahîm Reşîd Ferec.

Terorist: Ferheng Ebas Ebdilrehman Reşîd.

Terorist: Ebdulah Baqî Ebdulah Reşîd.

Herwiha Asayişa Hewlêrê aşkere kir jî, ku di demeke nêzîk de deqê danpêdana desteserkiriyan di riya Rlveberiya Asayişa Hewlêrê belav dikin û didin medyayê. ***kurdistan24.net***

Pêşmerge li devera Şingalê çeperên DAIŞê topbaran kir

Li devera Şingalê ya Kurdistana Başûr, hêzên Pêşmerge çeperên DAIŞê dan ber topan û 3 baregehên wan ji nav birin. Berdevkê fermandehiya Pêşmerge li Şingalê, Xelîl Şivan ji BasNewsê re got, nîvê şeva borî hêzên Pêşmerge çeper û baregehên DAIŞê li gundên Rambûsî û Til Qesebê yên Şingalê dan ber topan.

Xelîl Şivan her wiha got, di encama wê êriş û topbaranê de 3 baregehên DAIŞê hatin jinavbirin û komek çekdar hatin kuştin lê em nizanin hejmara wan çend e.

Wî fermandeyê Pêşmerge da zanîn ku çekdarên DAIŞê ew du-sê roj bûn li devera Behac û Bilîcê diliviyan û ber bi Sûriyê ve direviyan û got, ji ber wê me

ew dan ber topan. Niha ti livîneke wan nemaye. Her gava ew dilivin me li wan didin.

Li ser wan gund û wargehên Şingalê yên ku heta niha nehatine azadkirin jî got, em li benda fermana Serok Barzanî ne, her gava wî ferman da em amade ne wan deveran rizgar bikin. ***BasNews***

"Yekîtiya Ewropayê li ber hilweşînê ye"

Şêwirmendê Brexitê yê Parlamentoya Ewropayê Guy Verhofstadt destnîşan kir, eger Yekîtiya Ewropayê (YE) reformekê neke, dê bi hilweşîna yekîtiya re rûbirû bimîne.

Guy Verhofstadt ji BBCyê re ragihand, YE di bin bandora zextên cur bi cur de ye.

Verhofstadt di axavtina xwe de diyar kir: "Eger em li zextên ku li ser Yekîtiya Ewropayê ne, binêrin, em dê bibînin ku Serokê Amerîkayê Donald Trump wisa difikire ku YE dê hilweşe, weke din Vladimir Putin heye ku ew jî dixwaze YEyê dabeş bike."

Herwiha Guy Verhofstadt destnîşan kir, YE bi terorîzm, nijadperestên navxweyî yên Ewropayê û veqetîna Brîtanyayê ji Ewropayê re rûbirû maye û got: "Ji ber vê yekê rewşa niha, ji bo Yekîtiya Ewrûpayê mijara man û nemanê ye. Dema çaksaziyê hatiye. Eger na, dê YE hilweşe." ***Rûdaw***

PKK li Şingalê berjewendiyên Bexda û tehranê diparêze

Pirs:Partiya Karkerên Kurdistanê (PKK) bi alîkariya hikûmeta Îraqê û hin aliyên din hewil dide Şingalê ji başûrê Kurdistanê veqetîne û weke kantonek ser bi Îraqê ve îlan bike.

Ji aliyê din, hûkumeta Herêma Kurdistanê û hin aliyen din jî hebûna PKKê li Şingalê qebûl nakin û dixwazin PKK ji wê deverê derkeve. Gelo dîtina we li ser vê pirsê çiye? Hûn man û neman, hebûn û nebûna PKKê li Şingalê çawa dinirxînin? Serokê Partiya Demokrata Kurdistana Tirkiye(PDK-T) Mehmet Emin Kardas beriva pirsa Rojevakurd dide û dibêje: Bexda PKK li Şingalê wek cihê lingê xwe dibîne.

Bersiva M.Emin Kardas

Ji berî her tiştekî PKK û hevalbendên xwe ji roja pêşî heta îro bi dagirkerên Kurdistanê re hevkariyê dikin. Armancek sereke ya PKK/PYD ewe ku Kurdistanek serbixwe çênebê. Ji xwe vê yekê gelek eşkere dibêjin.

Hebûna PKKê li Kurdistanê li dijê hemû berjewendiyên kurda û Kurdistaniyane. Niha jî em dibînin ku mayina wan ya li Şingalê bi rêya hukumeta nawendî ya Iraqê û pişgiriya Îranê ye. Yanî vekirî PKK li Şingalê ji bo armancên Bexda û Tehranê dimîne û xebatê dike.

Şingal di erdnigeriya Kurdistana Başûr de cihek gelek stratejik e. Di vê qonaxê de Bexdayê nekarî bi artêşa xwe bikeve Şingalê. Di nava hinek êzidiya de hêzek girêdayê Heşda Şeibî avakir. PKKê jî bi rêya vê hêzê miaşên xwe ji Bexdayê digirtan.

Hukumeta Kurdistanê çendî cara ev babet li gel Bexdayê gotubêj kiriye. Lê Bexda PKKê wek teminatek ya xwe li Şingalê dinirxîne. Şingal herçikas awayê îdarî girêdayê Bexdayê bê jî, lê axa Kurdistanêye û bi destên Pêşmergeyên Kurdistanê hatiye azad kirin.

Di vê pêvajoya ku ragihandina dewleta Kurdistanê li gel Bexdayê tê gotubêj kirin, Bexda PKK li Şingalê wek cihê lingê xwe dibîne. Li ser xaka Kurdistana Başûr hukumraniya hukumeta Kurdistanê û rêz girtina vê ji bo hemû kurda gelekî xalek girînge. Dema mirov vê yekê baş nebinê dikare bibe malzemeyek siyasî ya propagandeyên PKKê û astenga di rêya serxwebûnê de peyda bike. Ji bo vê yekê divê hemû aliyên Kurdistanê di vê pirsê de gelekî hişyarbin, xwedî helwestbin û rê nedin mayina hêzên di xizmeta dewletên dagirker de li deverê. Îro projeye hinek dewletên dagirker li herême astenk kirina serxwebûna Kurdistanêye. PKK bûye beşek ji vê projeyê. Mayina PKKê li Şingalê di xizmeta Bexda û tehranê de ye.. ***rojevakurd.com***

ŞER LI CÎYA. Romana Kurdî û Elîyê Evdilrehman

Naveroka vê romana Elîyê Evdilrehmanê qedirbilind, rûpêleke ji tekoşîna neteweya Kurd ya dijî kirinên dewleta dagirkera Roma Reş e.

Naveroka vê romana Elîyê Evdilrehmanê qedirbilind, rûpêleke ji tekoşîna neteweya Kurd ya dijî kirinên dewleta dagirkera Roma Reş e. Bûyer di salên 1920-1930î de qewimî ye. Roman li ser hîmê bîranînên tevbûyî yê şerê Şêx Evdilbarîye Şêxbava û Hêmîdê Elî, her weha jî bi hesabhildana çavkanîyên dîroknasîyê û dukûmentên arşîvê hatîye nivîsandin. Nivîskar nav nexş û nîgarên bedewîtîyê de ruhê serpêhatîya dîrokîyê re girêdayî ma ye. Di romanê de teqleke berbiçav hatîye danînî li ser hêz û bawerîya pismamtîya Kurdan û Ermenîyan ya ku ji mêj ve pêk hatîye.

Di nivîsekî ku min di www.kurdistan-post.ru de ev peyv û pirs weke gotîyar li hev rêz bibû ku;

“Roman asîmana ziman e.

Roman hûnera wêjêyê ya ku xwe gihandîya asta heri bilind e.

Roman hişmendîya jîyanê ye!

Zimanê ku xwe gihandîbe qada romanê, êdî dijî qedexeyîyê xwedî çek û hêzdar e.

Roman ji bo zimanekî û neteweyeki hîmê heri grane û hîç nayê tewandinî.

Roman jî bo zimanekî dîtîr were wergêrandinî êdî dibe wêjeya cîhanê!

Ziman bi şêweya romanê derket qada bilin û ji zimanên dîtir roman wergerandin Kurdî.

Êdî bi zimanê romanê dikarê xwe ji karekterên jîhanê re bi zimanê xwe kompore bike.

Roman û wêjeya xas ya cîhanê bi zimanê xwe sud bitsine û ji wêjeya cihanê re danûstandî dibe.

Îro û bi van berhemên kurdî yê roman û ber bi çav kî dakare bibêje “romana Kurdî nîn é!?” Edebîyata kurdî nîn e!

Ev kesê ku nekare bibêje romana kurdî nîn e, çawa dikare bibêje “zimanê kurdî ne ziman e!?”

Ev kesê ku nekare bibêje “ziman û romana kurdî nîn e”, çawa dikare bibêje “neteweya kurd nîn e!?”

Ev kesê ku nekare bibêje “ziman û romana kurdî û neteweya kurd nîn e”, çawa dikare bibêje “Kurdistan nîn e!?”

Ev kesê ku nekare bibêje; “ziman û romana kurdî, neteweya kurd û Kurdistan nîn e” çava dikare bibêje “mafê rewa yê sîyasî weke self determînasyon nîn e!?”

***

Heyanî dema salên 1980yî, hêjmarên romana kurdî bi dîyalekta kurmancî belko ji tilîyên bêçîyan derbasî nebibûn. Cara yekemîn Erebê Şemo di sala 1934an de li Ermenîstana dema Sovyetê bi navê “Şivanê Kurd” starta romana Kurdi da. Lê paş vê behremê him bi hêjmarî him jî weke novelên têr û tijî gor pêwîstî û daxwazîya wêjeya neteweya kurd berhem nehatin afirandin.

Roman bi pêşketîna zimanî ve girêdayî ye. Ango roman zimanî, ziman jî romanê bi pêş dixîn e. Ji bo wê standardîzebûna zimanê neteweyî, gor berhemên weke novel/roman ve girêdayî ye. Daku di nava berhemên wêjeyî de roman, herî zêdetirin zimanî bi pêşve dixîne. Ziman, gor berzbûna berhemên weke romanê berz e.

Li, Sovyeta berê, bi taybetî jî li Erîvanê, bi saya nivîs û romana kurdî, her çiqasî kêmasîyê xwe hebin jî, ji bo pêşketina zimanê kurdî roleke mezin lîstîye.

Lê mixabîn ji sedema ideolojîyek hişk û ji qutkirina têkilîyên derve, paş sala 1946î virvetir nebikaranîna tipên latînî û berhemên ku bi tîpên kirîli dihatin afirandin, mecal nedidan ku xwendevanên kurd yên seranserê cîhanê û bi taybetî Kurdistanê xwe bigîhîne van berheman wêjeyî û bi taybetî novelan!

Wer xuyaye ku di vê rojê û paşerojê de tipa alfabeyê ya latînî ji bo kurdan dibe tipek sereke û şirîg. Ev berhemên ku bi kirîlî û erebî hatine nivîsîn daku transkiribê latînî bibin û ji bo standardizekirina ziman, alfabê û hewildana yekgirtina neteweyî, wateyek û xizmeteke giring be.

Kurdê Sovyeta berê, niviskarê pir alîyî û jîr Elîyê Evdilrehman ev romana ku mijara xwe ji serhildana Kurdistanê ya ji salên 1920-1930î standîye û navê wê “Şer Li Çîya” ye, daku bi tîpên kirîli hatîye nivîsînî, bi wê helwêstê ji alîyê Hejarê Şamil ve tiranskîrîpî latinî bû ye. Di heman demê de berhema Ela’adîn Secadî “Rişteyê Mîrwarî” jî ji alîyê Weşanên Pêrî ve ji tipên Erebî transkirîpî latinî dibe weke dîyalekta soranî dê hatîye weşandinî.

Dema paş damezrandina Sovyetê, Kurda weke; Erebê Şemo û behremên wî bi navê “Şivanê Kurd”, “Dimdim”, “Berbang”, “Jîyana Bextewar” roman nivîsîne û çap kirin e. Elîyê Evdirehman “Gundê merxasa”, “Şer Çîya da” û gelekî din, Hecîyê Cindî “Hawar”, Sehidê Îbo “Kurdê Rewî” berhemên roman yê pêşin in. Paşê jî wezîrê Eşo, Ehmedê Hepo, Leşkerê Boyik di qada edebîyatê de bi rumetî derketine holê.

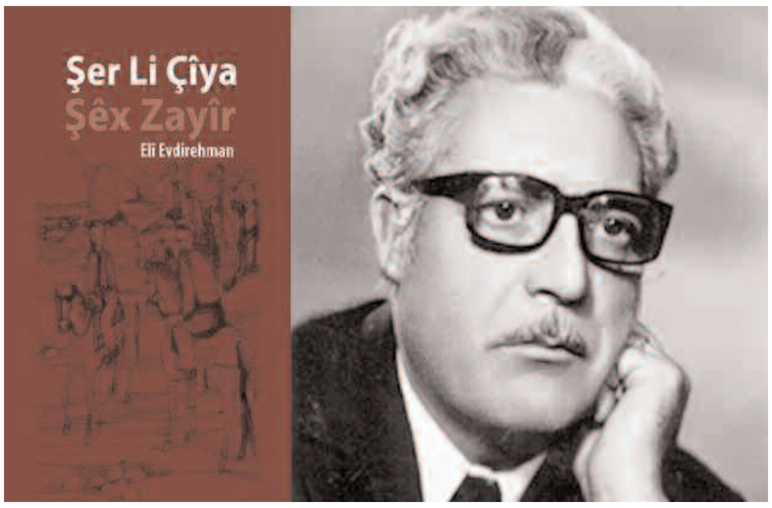

Romana Kurdî li Sovyetê bi zêdetirîn şêweya xwe weke dîrokî, kronolojîkî, dukumanterî, otobîyografîk bi hesreta welatevînîyek payebilind daye nivîsînî. Romana Kurdî, raliteyeke ku weke roman geleki di tesira edebîyata Rûs û Sovyetê de jî ma ye. Lê ji alîyê naverokê de bi rik folklora kurdî bi aşkerayî xwe tê de nîşanî daye.

Ev kitêba “Şer Li Çîya” minakek ji romana Kurdê Sovyetê ya balkêş e. Li vira em pêvistîya kiritikkirina kitêbê ji alîyê tarz, uslub, edebî û estetikê ve nabînin. Ev nirx mafê we xwendevan û edebîyatnasan e.

Lê me pêwîstî dît û xwest ku em helwêsta metodolojîya romanê ya dîrokê, transkîripsîyona ji kirili bo latînî, guherînên ku me di kîtêbê de pêk anîn e bi kurtasî agahî kirî ye.

Berî her tiştî vê romanê mijara xwe ji serhildana azadîya Kurdistanê ya Çîyayê Agirîyê ya salên 1926-30yî standîye. Lê weke lêkolîn ne, zêdetirin bi fantezîyên xwe yên hissi yên edebî hûnandî ye. Xwestîye ku bizava azadîxwaz ya kurdistanê û fedayîyên kurd yê weke Şêx Zayîr bide nasîn, ne gor realîte belko piranî li ser daxwaza xwe ango kehremanê ku di dilê niviskarê birêz Eli Evdiremanî de ye tasvir kirî ye. Ev jî metodekî niviskarîyê ye û divê ev metoda wî jî hewceyî şirovekirinê ye, belku dewlemendîya hissên nivîskar ango Elîyê Evdirehmanî ye.

Di romanê de cîh bî cîh tesira helwêsta asoya dirokê weke idolojî ya qalibên Sovyetê jî bi cîh bû ye. Ji wê bonê rexneyên xweser Yên li ser kiretên sovyetê berbiçav nîn e. Ku heman demê de alikarîya Tirk, Îran û Sovyetê li dijî Kurda ye ku heman demê de Kurdistana sor hilweşandin..

Giringîya romanê ji alîyê tarixîve ev e ku di salên 1926-30yî de serhildana Kurdistanîyan ku li herêma serhedê destpêkirîbû, bi zindî berbiçav kirîye. Daku bizava niştimanperver û azadîxwaz ya gelê kurd ji wan pêkanînan weke minakîyan bistîne û diroka xwe li ser van serpêhatîyan rawerde bike rewşa wê rojê bibîrbîne û bigîhîne roja îroyîn û heta pêşerojê re bibe desîse û delîl.

Li Sovyeta berê belko Turkmenîstan û Azerbeycan ne tê de, lê li cîhên dîtir kurd bi zaravaya kurdên herema Kurdistanê ya Serhedê dipeyivin. Ev ji alîyê zimanê edebî ve jî ji hev dûr nînin. Kurdîya edebî ya Kurdên Sovyeta berê ji alîyên hinek termolojîyan ve belko cudayî hebin lê ev cûdayî zêde berbiçav nabin. Edebîyata Kurdî ya dema li Sovyeta berê daku di rewşekî izolekiri de bi pêşketî ye, ji alîyê hevoksazî ango sentaksê ve hinek taybeti tê de bi cîh bûne.

Dema ku Memosta Hejarê Şamil bi destxweşî ev behrem ji kirîlî transkiripsîyonî latînî kir, orjinalîteya wê parast, lê ji alîyê terminilojî ve, ev peyvên ku îro li Kurdistanê bi cîh bûne esas girt û bi esasi peyvên kurdî yên ku îro li Bakurê Kurdistanê bikar tên esas girt û hinek guherin û sererasti bi kar anîn. Peyvên ku ji rusî, ermenî, azerî wergirtine gor kurdîya îroyîn guherîn pêk anîn.

Ev keda kê ku di amadetîya vê kîtêbê de ku derbasî bû ye, bila destê wan neêşe! Rêya wan her vekirî be..

Elîyê Evdilrehman Kî ye?

Elîyê Evdilrehman; di 29.11.1920î de li Wanê, gundê Bayrikê de di malekî koçer de ji dayîka xwe bûye. Zaroktîya wî di nava zelûlîyê de derbaz bûye. Ew hîn şeş salî bû, di sala 1926î de Roma reş malbata bavê wî tevî 4.500 kesên ji Kurdê eşîra Birûka mecbûrî mihacirîya Sovyêta berê dibin. Elîyê piçûk xwe digîhîne destkeftîyên perwerdeyîyekî baş.

Di sala 1932yî de dibistana seretayî li Mintîqa Nahçivan di gundê Şawlîkayê de diqedîne.

Elîyê Evdilrehman; di zaroktîya xwe de ji helbest û nîvîsan hezkirîye û çend helbestê wî di sala 1932ya de, di rojnameya “Rîya Teze” de hatine weşandinê.

Di sala 1941 û 1942yan de fena gelek hemwelatîyê Sovyetê, perwerdeyîya çek bi karanînê dibîne. Paşê bi rêzedilî diçe şer û di nava desteya partîzanîye de weke “Kovpak” û “Karasîyê” de efserîyê dike. Di desteya radîyoyê de kar dike. Her weha malbata xwe cî dihêle û diçe şerê dijî faşîzmê.

Di nava desteya partîzanîya şerê giran de ji Ûkraynayê, Bêlorûsîyayê heta sînorê Almanîyayê weke gelekî kurda li cure cure herêman daxilî şer dibe û çalakîyên serkeftî bi kar dixîne...

Elîyê Evdilrehman; paş şerê cîhanê yê duyemîn vedigere gundê xwe û di Îlona 1945î de li Înstîtûya Êrêvanê ya dewletê de di dibistana pêdagojîyê de beşa Zanyarîya Navneteweyî de dest bi teza xwe ya bilind dike. Teza xwe li Azerbaycanê tê qebûlkirinê û ev di sala 1949yî de li bajarê Bekûyê doktora xwe temam dike. Sala xwendinê ya 1949-1950yî de di nehîya Basarkêçera Ermenîstanê de dibistana gundê Çaxırlûyê de dersên navneteweyîyê dide û weke rêvebir jî dixebite.

Di dawîya heman salê de wî weke serwêrê para civaknasîyê ya Sovyêta Nehîyêye de dixebite. Di sala 1953ya de diçe bajarê Êrêvanê; di Wezareta Perwerdeyî ya Ermenîstanê de dibe mufettiş. Paşê jî di rojname ya “Rîya Teze” de dibe nîvîskareki profesyonal û kar dike.

Elîyê Evdilrehman, di sala 1959yî de bu berendamê Yekitîya Rojnamevanîya YKSS. Di sala 1960î de jî bû endamê Yekitîya nîvîskarên YKSSyê.

Sala 1955î, dibe sala destpêka afirandina berhemên Elîyê Evdilrehmane pêşin. Hema wê salê de gelek maqale, serpêhatî û wergerandin ji zimanê Azerîkî û yên dinê ji bo rojnemaya “Rîya Teze” têne nîvîs û çapkirinê. Wusa jî di Rodîyoya Êrêvanê Beşa Kurdî de têne pêşkêşkirinî.

Berhemên Elîyê Evdilrehman:

“Morof” (Helbest-1957),

“Xatê Xanima Dêrsimê” (Roman-1959)

“Hişyarbûn” (helbest-1959)

“Afrandina Nivîskarê Kurdê Sovyêtê” (serhatî-1961)

“Du Dilê Hezkirî” (Pexşan-1961)i

Paş wan salan ev herî zêdetirin li ser afirandina kitêbên hînkarîyê ji bo zimanê Kurdî berheman diafrîne.

“Dê” (Pexşan-1965),

“Gundê Mêrxasan” (Roman - 1968),

“Gulstan” (Helbest- 1974),

“Îhtîram” (Azerîkî / helbest - 1975. Welger: Şamil Esgerov),

“Bîranîn û Serpêhatî” (1979),

“Hesreta Min” (Roman-1983).

Ev romana Elîyê Evdilrehman ya “Şer Li Çîya / Şêx Zahîr (1980)” di nav wêjeya me de nexşeyekî afirandina nû ye û wê di nava xwendevanan de şadbûnekî mezin pêşva xistîye.

Weşanen Pêrî

Ebat: 21x13.5

Rupelge: 385

Berg: 300gr. Kuşe ya biriqi

Kaxez: Holmen, zerpili, 60 gram

Ehmed ONAL

Сирия сегодня: Алеппо получил гумпомощь из России, курды освободили от ИГИЛ три деревни под Раккой

Российская Федерация передала жителям Сирийской арабской республики 12 тонн гуманитарных грузов, сирийские курды освободили три деревни в Ракке, конгрессмен Пол Райан выступил за усиление американских войск в САР. Последние новости ближневосточной страны — в обзоре Федерального агентства новостей.

Москва передала продукты жителям САР

За минувшие сутки Российская Федерация передала 7 тысячам сирийских жителей 12 тонн продуктов, сообщили представители центра по примирению в Сирии.

Сообщается, что за последние 24 часа российским Центром по примирению враждующих сторон проведено семь гуманитарных акций в городе Алеппо. Гуманитарка была отправлена в районы Аль-Басель-Шейх-Нажара, Аль-Зебдия, Старый Алеппо, в лагерь беженцев Жибрин, школу Альфинун Насауя в районе Халидия, а также в населенный пункт Шиншар, что в провинции Хомс. За это время российские солдаты раздали мирным жителям 3,2 тонны хлеба, три тысячи порций горячей еды и 1850 продуктовых наборов. Таким образом, только за сутки Россия накормила 7361 жителей Сирии.

Более того, в населенном пункте Рами, что в провинции Латакия сирийский военнослужащий Басель Мухамад получил от командования РФ инвалидное кресло-каталку. Необходимо отметить, что гуманитарные акции ООН и других иностранных государств на территории Сирийской арабской республики в течение суток не проводились.

Курды отбивают Ракку

"Демократические силы Сирии" (SDF), в основе которого состоят курдские отряды самообороны, продвинулись в сторону сирийской "столицы" ИГ (организация запрещена в России — прим. ред.). Во время наступления на позиции исламистов, курды смогли отбить у боевиков несколько деревушек.

Ранее "Демократические силы Сирии" сообщали о начале нового этапа кампании против террористов ИГИЛ в населенном пункте Ракка. В тоже время силы самообороны в рамках операции "Гнев Евфрата" начали наступление двумя группами. К северо-западу от Ракки они отбили деревню Дуган, после чего продвинулись на 18 километров, а также деревни Абу Натали и Хад в северо-востоку от Ракки. Там они смогли преодолеть расстояние в 16 километров.

Операция "Гнев Евфрата", основная цель которой — освобождение Ракки, началась в ночь на 5 ноября 2016 года. Она стала уже вторым крупным наступлением на позиции исламистов за последнее время.

Конгрессмен выступает за усиление армии США в Сирии

Спикер палаты представителей конгресса США Пол Райан считает, что Соединенным Штатам следует значительно усилить американскую армию и отправить дополнительный воинский контингент в Сирию. Это, по мнению законодателя, позволит лучше и качественней бороться с боевиками террористической группировки "Исламское государство".

"Мы не можем позволить ИГ продолжать использовать Сирию в качестве прибежища, где исламисты могут вербовать новобранцев. Это жизненно важный интерес нашей национальной безопасности. Мы должны разбить ИГ в Сирии", — считает Райан.

Переговоры в Астане

В Астане стартовало заседание совместной оперативной группы России, Турции и Ирана по контролю за перемирием в Сирии.

Сообщается, что в работе группы также участвуют эксперты ООН и Иордании. Ранее на переговорах в Астане по сирийскому урегулированию 23-24 января страны-гаранты — Иран, Россия, Турция договорились о трехстороннем механизме для контроля режима прекращения огня в Сирии. Как сообщают "Известия" детали соответствующего механизма и его реализацию планируется обсудить на первой встрече оперативной группы в Астане. Минобороны России заявило ранее, что такие встречи теперь будут регулярными. ***kurdistan.ru***

Премьер-министр Барзани: В Курдистане снижается страх перед будущим

Частный сектор Курдистана должен взять на себя ответственность за реконструкцию Курдистана, поскольку страх, вызванный нашествием "Исламского государства" (ИГ), снижается. Об этом заявил премьер-министр Регионального правительства Курдистана (КРГ) Нечирван Барзани в своей речи на церемонии открытия нового шоссе Эрбиля.

Барзани добавил, что в Курдистане снижается страх перед будущим благодаря усилиям и жертвам, принесенным курдскими силами пешмерга, и "теперь пришло время для реконструкции."

Он также выразил благодарность местным предпринимателям, которые вкладывают свои активы в Курдистан, а не вывозят их за границу, подчеркнув, что "КРГ гордится теми, кто заботится о восстановлении своей родины".

Премьер выразил особую благодарность компании "Hemin Group", которая взяла на себя расходы по строительству нового шоссе стоимостью около 150 миллионов долларов, и призванного облегчить движение в центральной части города Эрбиль. Проект строительства был разработан в 2007 году, а его реализация началась в 2013 году, за год до нападения ИГ на Курдистан и прекращения выплат бюджета Курдистана со стороны Багдада. ***kurdistan.ru***

СМИ Турции: Россия предлагает федерализацию Сирии

Между президентами России и США Владимиром Путиным и Дональдом Трампом состоялся "позитивный разговор" на такие темы, как иранская ядерная программа, украинская проблема, израильско-палестинский конфликт, сотрудничество в борьбе против ИГИЛ (запрещена в РФ – прим. ред.) в Сирии, начало нормализации российско-американских отношений, сообщает автор Milli gazete (30.01) со ссылкой на заявление Кремля.

"Прежде чем взяться за кнут, США протянули России множество пряников, но как это возможное сближение отразится на отношениях России с Китаем, Ираном и Турцией?" — вопрошает колумнист.

На встрече в Астане, состоявшейся по инициативе России, Турции и Ирана, были приняты важные решения, хотя по итогам множества переговоров и соглашений о перемирии, которые ранее были призваны положить конец гражданской войне в Сирии и ликвидировать террористические организации, получить какого-либо устойчивого результата не удалось (Milliyet, 30.01). Среди принятых в Астане решений — сохранение перемирия, защита целостности Сирии как поликультурной страны, урегулирование сирийской проблемы политическим путем, совместная борьба с ИГИЛ и другими террористическими организациями, создание трехстороннего механизма для продолжения режима прекращения огня, обеспечение участия вооруженных оппозиционных групп во встрече в Женеве. Тем не менее гражданская война в Сирии не прекратится, пока сила или силы, по вине которых обычные выступления оппозиции превратились в "неразрушимый гордиев узел", не скажут "довольно" (это прежде всего США и европейские страны, которые закулисно разжигают эту войну).

Россия, которая, прежде чем ее заставят пойти на уступки, желает упрочить свое положение в Сирии, где она имеет единственные базы за пределами постсоветского пространства, и предлагает проект конституции Сирии, признающий автономию курдов, хотя и "культурную", сообщает Cumhuriyet (30.01).

Россия фактически предлагает "федерацию" в Сирии, а именно — создание на севере страны "федеративного района" под контролем курдской Партии "Демократический союз" (PYD) / Отрядов народной самообороны (YPG) — сил, официально объявленных Турцией ответвлением террористической организации Рабочая партия Курдистана (РПК), делает вывод Sözcü (30.01). Российский министр иностранных дел Сергей Лавров не пригласил PYD в Астану, но позже встретился с представителями PYD в Москве; кроме того, несмотря на нормализацию российско-турецких отношений, в Москве все еще существует представительство PYD.

До переговоров в Женеве США и Европа уговорили Россию на "курдский автономный район" в Сирии, предполагает журналист Odatv.com (30.01). Так, до телефонных переговоров с Владимиром Путиным Дональд Трамп выразил необходимость создания безопасных зон в Сирии; по итогам этой беседы было объявлено о согласовании сторонами позиций по Сирии. С точки зрения Турции, которая не приемлет участия PYD в сирийском урегулировании, это нельзя назвать хорошей новостью.

"У США и России есть скрытая повестка дня?" — задается вопросом Hürriyet (02.02). В то время, как Турция продолжает операцию "Щит Евфрата" в Сирии с целью препятствовать открытию коридора РПК на севере этой страны и отодвинуть ИГИЛ от своих границ, на повестке дня России и США – подготовка конституции, которая даст прямо противоположные, нежелательные для Турции результаты.

Россия заложила "курдскую культурную автономию" в проекте конституции новой Сирии в попытке так или иначе сохранить лояльность к себе со стороны PYD, которая не была приглашена на переговоры в Астане, заключает Салих Йылмаз (Salih Yılmaz), преподаватель Университета Баязида Молниеносного (Yeni Şafak, 03.02; Star, 04.02).

Удерживая Асада у власти в Сирии, Россия сразу заявила, что не допустит, чтобы какое-либо "радикальное" или "джихадистское" образование играло роль в управлении страной. Поэтому, если потребуется, Россия может благоволить присутствию за столом переговоров некоторых "групп, которые согласятся на роль послушной оппозиции", например, PYD/РПК, а Дональд Трамп может поддержать это (Milliyet, 31.01).

В беседе с Yeni Şafak (03.02) преподаватель Босфорского университета, профессор Гюркан Кумбароглу (Gürkan Kumbaroğlu), комментируя информацию о ратификации Советом Федерации РФ соглашения по проекту "Турецкий поток" и одобрении Сенатом США кандидатуры Рекса Тиллерсона (Rex Tillerson) на пост госсекретаря США, приходит

к выводу: Россия и США делают стратегические шаги, направленные на усиление их позиций за "энергетическим столом". Отмечается, что Турция не должна быть просто "транзитной страной"; на турецко-греческой границе могут соединяться маршруты, по которым поступает как азербайджанский, российский газ, так и газ из других источников; поэтому Европа должна всеми силами поддерживать проект "Турецкий поток", если она желает избавиться от "российской монополии в энергетике".

Руководство Турции не выполняет справедливых требований крымских татар, вероятно, с тем, чтобы не навредить отношениям с Россией, но крымские татары и их земляки в Турции "изнывают от боли", отметил турецкий депутат и журналист Утку Чакырозер (Utku Çakırözer) на традиционном Крымскотатарском вечере, организованном Обществом крымских татар в Эскишехире (Hürriyet, 31.01).

Глава Общества крымских татар Эврен Олджай (Evren Olcay) также выразил обеспокоенность позицией турецкого правительства: "В процессе работы с российским правительством Крым даже не упоминается. Словно его вообще нет. Это нас очень огорчает. Эта тема не обсуждается, ни когда приезжает Путин, ни когда наши отправляются в Россию. Говорятся общие фразы, а какой-либо четкой позиции по оккупации нет" (Hürriyet, 31.01).

В последнее время Россия снова включилась в силовое противоборство в Афганистане, оказывая активную поддержку "Талибану", пишет Anadolu Ajansı (31.01). Решающее значение здесь будет иметь новая политика США относительно Афганистана, а также усилия президента Трампа в направлении развития отношений с Россией и взаимодействие на Ближнем Востоке. ***kurdistan.ru***

НАТО обучит иракские войска обезвреживать СВУ

"Организация Североатлантического договора" (НАТО) 5 февраля запустила новую программу военного обучения в Ираке, чтобы помочь иракским силам безопасности обезвреживать многочисленные самодельные взрывные устройства (СВУ), установленные боевиками "Исламского государства" (ИГ).

Как сообщает сайт НАТО, около 30 иракских солдат примут участие в первом пяти-недельном курсе.

"Обучение и наращивание потенциала НАТО в Ираке укрепляет способность страны бороться с ИГ и обеспечивать свою безопасность", сказал генеральный секретарь НАТО Йенс Столтенберг.

В рамках этой подготовки члены НАТО также поставят иракским силам безопасности специальные средства защиты.

Кроме того, Генеральный секретарь подчеркнул, что "самым лучшим оружием, которое мы имеем для борьбы с терроризмом, является обучение местных сил", добавив, что "большая эффективность иракских военных означает более безопасный Ирак, и более стабильный Ближний Восток". **kurdistan.ru**

Германский консул: Пешмерга заслуживают всяческой поддержки

Региональное правительство Курдистана (КРГ) и народ Иракского Курдистана должны гордиться своими силами безопасности и пешмерга, считает Кристиан Вальтер, Генеральный консул Федеративной Республики Германия в Эрбиле, заявивший во время визита в политбюро партии "Патриотический союз Курдистана" (ПСК): "Мы также гордимся пешмерга."

"Пешмерга не только борются для защиты своего народа, но и за демократию, свободу и человечность", добавил немецкий чиновник. "Таким образом, они заслуживают всяческой поддержки". **kurdistan.ru**

СМИ: власти Ирака заявили об изоляции главаря ИГ аль-Багдади

Местоположение главаря террористической группировки "Исламское государство" (ИГ, запрещена в РФ) Абу Бакра аль-Багдади установлено, он находится "в изоляции", его передвижения отслеживаются. Большинство близких к нему полевых командиров уничтожено. Об этом заявил премьер-министр Ирака Хейдар аль-Абади в распространенном эксклюзивном интервью телеканалу France 24, отказавшись, однако, назвать точное местонахождение лидера террористов.

"Мы убили и ликвидировали большинство его помощников. У него не осталось почти никого, кому он может доверять. Он находится в изоляции, мы следим за его передвижениями. Он старается оставаться в тени, почти не поддерживает связь с другими террористами, чаще всего она (связь) почти отсутствует", - заявил аль-Абади.

"Если я скажу, что он (аль-Багдади) все еще находится в Мосуле, буду ли я прав?", - спросил ведущий иракского премьера, на что тот ответил, что "не будет это комментировать".

По словам аль-Абади, операция по восстановлению контроля над западной частью Мосула начнется в ближайшее время, а в течение ближайших трех месяцев Ирак планирует полностью освободить свою территорию от ИГ.

Наземная фаза операции по освобождению Мосула, более двух лет удерживаемого ИГ, стартовала 17 октября прошлого года. В ней участвуют правительственные силы, шиитское ополчение и курдские формирования "пешмерга". Поддержку с воздуха оказывают иракские ВВС и авиация коалиции во главе с США. 24 января командование ВС Ирака объявило о полном освобождении от террористов восточной части города. **kurdistan.ru**

Шиитский депутат призывает иракские стороны обсудить независимость Курдистана с президентом Барзани

Для планирования будущего Ирака стороны должны проводить консультации с президентом Курдистана Масудом Барзани и обсуждать его запрос о независимости Эрбиля от Багдада, считает парламентарий шиитского "Национального альянса" в парламенте Ирака, Расул Рази, который в среду заявил в интервью иракским СМИ, что недавний визит к Барзани делегации "Национального альянса" был направлен на решение этих политических вопросов.

На этой неделе с президентом Барзани встретилась делегация, возглавляемая Омаром аль-Хакимом, лидером Высшего Исламского Совета Ирака.

По словам Рази, на встрече в числе других вопросов обсуждался недавно предложенный Хакимом проект примирения между народами Ирака.

"Барзани представляет собой сильную личность в Курдистане и обладает значительным статусом, [поэтому] обсуждение, прошедшее между Омаром аль-Хакимом и Барзани, было значительным," заявил чиновник. Ранее советник Барзани в интервью "BasNews" заявил, что проект Хакима не предлагает примирения, а это открывает путь к монополии власти шиитских группировок.

Также в интервью "BasNews" Мохаммед Сададдин Анвар, лидер "Партии Туркменского развития", который принимал участие во встрече Барзани и Хакима, сказал он был удивлен, когда увидел, что стороны открыто обсуждают независимость Курдистана. "Это было что-то новое. Такое развитие событий является позитивным знаком для будущего Курдистана", сказал Анвар. **kurdistan.ru**

Езидская представительница в парламенте Ирака получила Премию Лантоса

Правозащитный Фонд Лантоса наградил единственного езидского депутата парламента Ирака, Виан Дахиль, своей премией по правам человека 2016 года.

Дахиль была удостоена награды за ее усилия по поддержке и привлечению внимания к судьбе езидов, преследуемых "Исламским государством" (ИГ) в Ираке. "Это настоящая катастрофа и геноцид", сказала Дахиль о тысячах езидов, убитых, похищенных и подвергшихся пыткам со стороны ИГ.

"Наш народ страдал от "Аль-Каиды", от которой страдал весь мир. И теперь мы страдаем от ИГИЛ [ИГ]. В Ираке нет людей, которые не страдают от угнетения. Шииты, сунниты, курды, христиане, езиды – страдают все. Это доказательство того, что терроризм ориентирован на всех нас", сказала Дахиль.

Тем не менее, дело езидов "заслуживает особого положения". "Трагедия езидов по-прежнему является самой большой и самой ужасающей", сказала депутат.

Езиды нуждаются в помощи международного сообщества, чтобы двигаться вперед. Те, кто еще в неволе, должны быть освобождены, а те, кто пострадал от зверств, совершенных ИГ, нуждаются в психологической помощи.

Учитывая то, что тысячи езидов и иракцев в целом погибли от рук боевиков ИГ, или в борьбе с ними, по мнению Дахиль, распоряжение президента США Дональда Трампа запретить всем гражданам Ирака въезд в США несправедливо.

Запрет для всех граждан страны приравнивает виновного и потерпевшего. Дахиль подчеркнула, что иракцы гибелью своих граждан заплатили за борьбу с терроризмом. Поэтому иракцы должны рассматриваться в качестве друзей и союзников, и им должно быть позволено въехать на территорию друга и союзника – США. **kurdistan.ru**

KNC: "Пешмерга Рожава" ожидают решения США о своем возвращении в Сирию

"Курдский Национальный Совет" Сирии (KNC) сообщил, что сирийские курдские силы, известные как "Пешмерга Рожава", в настоящее время борющиеся против "Исламского государства" (ИГ) рядом с пешмерга Иракского Курдистана в провинции Ниневия, вернутся в курдский регион на севере Сирии (Рожава) после достижения соглашения с новой администрацией США. Саид Омар, член руководства KNC, сказал, что в настоящее время "Пешмерга Рожава" в значительной степени поддерживаются населением Сирийского Курдистана, и вопрос об их возвращении в Сирию находится в повестке дня визита делегации KNC в Вашингтон, который состоится в этом месяце. "Пешмерга Рожава" составили добровольцы из сирийских беженцев в Курдистане. Они прошли военное обучение и получили оружие от США, после чего стали участниками войны против ИГ на различных фронтах в провинции Ниневия. В конечном счете они хотят вернуться на свою родину и продолжить борьбу против ИГ в Сирии, но этому препятствует правящая в Сирийском Курдистане "Партия Демократического Союза" (PYD). Число "Пешмерга Рожава" оценивается в более чем 10 000 военнослужащих.

Газета "Washington Post" недавно сообщила, что администрация Трампа приостановила план администрации Обамы отправить тяжелое вооружение "Сирийским демократическим силам", в которых курдские "Отряды народной самообороны" (YPG), вооруженное крыло PYD, составляют основную силу, и который представляет собой вооруженный союз, образованный в США, для борьбы против ИГ в северной Сирии. В тоже время, YPG и PYD рассматриваются Анкарой как сирийское ответвление запрещенной в Турции "Рабочей партии Курдистана" (РПК), что является очень чувствительным вопросом в отношениях Вашингтона и Анкары. **kurdistan.ru**

ДИПЛОМАТ

№ 04 (378) 13 - 19 Февраля 2017 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Последняя страница

Лидеры ДПК проголосовали за возобновление переговоров о независимости с Багдадом

В среду на заседании руководящего совета "Демократической партии Курдистана" (ДПК) было принято решение сформировать комитеты, которые будут обсуждать независимость Курдистана с официальными лицами в Багдаде.

Выступая на пресс-конференции в конце встречи пресс-секретарь ДПК Махмуд Мухаммад сообщил, что совет проголосовал за формирование двух комитетов, которым будет поставлена задача переговоров с Багдадом: первый комитет обсудит призыв к независимости Курдистана, а второй будет работать над приостановленными техническими вопросами между Багдадом и Эрбилем.

Мухаммад добавил, что на совещании, которое проходило под председательством лидера ДПК, Масуда Барзани, участники также проголосовали за замену некоторых чиновников ДПК в провинциях Дохук, Эрбиль и Киркук. Он пояснил, что замененные должностные лица были назначены на другие места, и большинство из них были "успешными" на своих прежних позициях.

Комментируя последние встречи между ДПК и "Патриотическим союзом Курдистана" (ПСК), Мухаммед сказал, что новая встреча пройдет на следующей неделе, и, хотя существует различие во взглядах среди лидеров ПСК относительно сближения с ДПК, большинство членов политбюро и руководящего совета ПСК считают, что соглашение с ДПК является правильным решением. **kurdistan.ru**

Экс-министр Иордании призывает арабов поддержать независимость Курдистана

Арабские страны не должны противостоять независимости Курдистана, заявил бывший министр СМИ Иордании. В статье, опубликованной в четверг в лондонской арабской газете "Шарк аль-Аусат", Салех аль-Каллаб написал, что, с учетом последних событий в регионе, арабы "как братская курдскому народу нация" должны поддерживать курдов в достижении их государственности.

По словам Каллаба, у арабских стран нет иного выбора, если они хотят положить конец амбициям иранского режима, стремящегося расширить свою власть над странами региона через Ирак и Сирию.

Каллаб охарактеризовал нынешнего иракского вице-премьер-министра и бывшего премьер-министра Нури аль-Малики, как представителя иранского режима, который прибегает к любым средствам, чтобы вернуться к власти. Для достижения своей цели Малики опирается на десятки сектантских организаций, некоторые из которых встроены в силы шиитских ополченцев, находящихся "под командованием иранского командующего Касема Сулеймани".

Так как иранцы опасаются, что создание курдского государства в Ираке может спровоцировать отделение курдских территорий Ирана, они выступают против президента Иракского Курдистана Масуда Барзани, который возглавляет кампанию создания курдского государства, пишет Каллаб.

Барзани пообещал немедленно провозгласить независимость, если Малики вернется к власти, и, если это произойдет, как считает Каллаб, арабы не должны стоять на месте, так как это приведет к новой Мехабадской Республике, но на этот раз – в более серьезном виде", а поскольку "иранцы будут заняты разбором своих собственных проблем, их вторжение в регионе закончится". В августе 1945 года в иранском городе Мехабад была объявлена курдская Мехабадская Республика. Это государство было демонтировано 11 месяцев спустя после того, как иранская армия подавила курдских революционеров. **kurdistan.ru**

Спецпредставитель ЕС отметил политику сосуществования в Курдистане

Специальный представитель ЕС по вопросам свободы религии Ян Фигель высоко оценил дух сосуществования в Иракском Курдистане и поблагодарил Региональное правительство Курдистана (КРГ) и курдский народ за предоставление приюта для большого числа ВПЛ.

В среду спецпредставитель Фигель встретился с Нечирваном Барзани, премьер-министром КРГ, чтобы выразить готовность ЕС поддержать любые усилия по урегулированию вопросов, стоящих перед иракским народом, и выразить надежду, что Курдистан сыграет в этом большую роль. Глава КРГ поблагодарил специального представителя ЕС, и заявил, что менталитет мирного сосуществования заложен в истоках курдской общины. Барзани также выразил надежду, что, как и курдское руководство, остальные стороны также стремятся подержать мирное сосуществование как общенациональную тенденцию. Премьер-министр Барзани подчеркнул, что в некоторых местах "расизм и религиозный уклон" привели к насилию, и выразил надежду, что после ликвидации террористического "Исламского государства" будет запущен общенациональный мирный процесс, что позволит ВПЛ и беженцам вернуться в свои дома, не опасаясь насилия. **kurdistan.ru**

В Канаде рассказали о закупке оружия для иракских курдов

Канада начала процесс закупки стрелкового и легкого оружия для курдских бойцов в Ираке и намерена доставить вооружение как можно скорее, сообщило министерство обороны Канады. "Идет закупка вооружения. Цель заключается в том, чтобы доставить его как можно скорее, в соответствии с возможностями поставщиков", — говорится в сообщении. В августе 2014 года Канада начала отправлять курдским вооруженным силам в Ираке оружие и боеприпасы, чтобы помочь им в противостоянии боевикам группировки "Исламское государство" (ИГ, запрещена в РФ, США и ряде других стран).

Иракская армия совместно с местным ополчением и курдскими отрядами пешмерга проводит с 17 октября 2016 года операцию по освобождению Мосула на севере Ирака от боевиков ИГ при поддержке ВВС международной коалиции во главе с США. **kurdistan.ru**

Allah rəhmət eləsin!

"Azərbaycan Kürdləri" İctimaii Birliyinin idarə heyəti və "Diplomat" qəzetinin redaksiya heyəti Tahir Süleyman, Nəriman Əyyub, Nofəl Ədalət, Adıgözəl müəllim, Elxan müəllim, Asif müəllim, Sağatel Cəbrayılov, Ramiz Qəmbər, Siyabən müəllim, Rövşən, Xaliq, Allahyar Cəbrayılovlar, Vüsal Ziyadxanoğlu Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abıyevə qardaşı

İbrahim Mikayıl oğlu Abıyevin

vəfatından kədərləndiklərini bildirir, mərhumun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznlə başsağlığı verir, Allahdan səbr diləyirlər. Allah rəhmət eləsin, məkanı Cənnət olsun!

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
ÎMTÎYAZ Û SERNIVÎSAR:
TAHÎR SÎLÊMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbirlər:
Ramiz Qərib,
Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:
Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnîsan: Bakû Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NFS 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500